

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

1682.

1. Albinus, Bernhardus : De venenis.
- 2^{a, b, c}. Hoppius, Tractatus : De edaci locustarum perniciē
3. Hoppius, Tractatus : De jure impersonalium
4. Hoppius, Tractatus : De compensatione fructuum cum
impensis.
- 5^{a, b, c} Hoppius, Tractatus : De jure. 3 Sept 1682, 1702
c 1742.
- 6^{a, b} Rhetius, Joh. Frider : De feudis Clivensium vel
Lutphanensium more concessis.
7. Schulze, Petrus : De solatione particulari
8. Stykius, Samuel : De collatione succedentium.
9. Stykius, Samuel : De alienatione rerum abq.
bonorum civitatum.
10. Stykius, Samuel : De obligatione principis
ex facto ministri.

11. Strykios, Samuel: De suspitione.
12. Strykios, Samuel: De concursu expectativae
generalis et specialis
13. Ursinus, Sim. Christoph: Discursus juris
circa contractum mandati et societatis
14. Ursinus, Sim. Christoph: De lana et lanificio.
15. a. b. c. d. Ursinus Simon Christoph: Quaestum meretricium
= Germ. Huren-Lohn. - - publice dispungendum proponit.
4 Exempl. 1682 & 1734
16. Vehr, Franciscus: Delirium ex ventriculo.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

DISSENTATIO 1635/1

1

WILHELMIS,

ORDINE FACULTATIS MEDICAE
CONSENSU
IN ILLUSTRI FACULTATE
SIBI PRAESIDI

FRANCISCAE ALEXANDER ALBINI,

ORDINARI
PATRONI, FACTORI AC PROMOTORIS SUI

Publico Eruditionis

AD XX JANUARIUM 1635

AVGVSTVS

CHRISTIANVS MENTZELIUS

CHIRURGI

no. 100

lecturam peractam

in personam

oratione facta

3. Junii 1792

1792.

sententia

etc.

particulari

one occidentem

transire

etc.

etc.

4560.

1682, 26

3

Q. D. B. V.

70

DISSERTATIO JURIDICA

DE

EDACI LOCUSTARUM PERNICIE

AD

L. Excepto tempore. 18. C. d. Locat. & Cond.

QUAM

ANNUENTE DIVINA GRATIA

SENSU ET AUTORITATE

MAGNIFICI JCTORUM ORDINIS

IN ILLUSTRIVIADRINA

SUB PRÆSIDIO

DN. JOACHIMI HOPPII. J. U. D.

IN AUDITORIO JCTORUM

DIE MARTII. ANNO M. DC. LXXXII.

Horis Consuetis

Publica Eruditorum disquisitioni subijcietur

GUSTAVUS MARTINI,

COTB. LUSAT.

AUTOR ET RESPONDENS

Edit. altera.

JENÆ, Typis Viduæ Mullerianæ.

ED
SS
ME

1751

DISENTATO JURIDICA

EDACI LOCUSTA
RUM PERNICIE

I. Excepto tempore C. d. loca & Cond.

ANNI 1751 GRATIA

MAGNIFICI SECTORUM ORDINIS

INSTITUTIONUM

DR. JOACHIMI HOFFII J. D. D.

IN AUDIENDO SECTORUM

DE MARTINIANO DE KATZ

Tabula Præsentationis

GRISTAVI-MARTINI

1751

1751

PRÆFATIO.

Vi malorum ubique lata seges, ita lata segetis innumera ferè mala. Sæpius larga spes alit agricolas, non raro tamen fallit eadem & decollat. Inter os & offam quoque intervenit sæpe, quod non speraveras; Quid non metuendum, si in herbis adhuc frumentum sit, antequam lata messis accessura. Divina vis plus, quam tolerabile est, (tolerandum tamen omne quod à Deo est) quandoque ledit fructus, l. 26. §. 6. ff. locat. Concurrunt non raro cœli vitia, l. 8. C. locat. Lues sc. tempestatis, d. l. 8. vel tempestas calamitosa, l. 15. §. 2. ff. d. t. Accedit solis fervor, uredo, tabes, terra motus, d. l. 15. §. 2. demum & immoderata nives, l. 78. §. ult. ff. d. contrah. emt. Verùm nec cœli temperiem tantum incusemus, & ab hominibus segeti sua imminent mala. Nam & latronum incursus, l. 34. ff. locat. ut & hostium transitus, etiam exercitus, l. 15. §. 2. ff. eod. non leve damnum inferunt. Flumina quoque damnis inferendis inserviunt, d. l. 15. §. 2. Quorum vim utinam his mensibus non experti essent vicini populi, vel tantum experti essent in agris, non verò in edibus, tantaque hominum strage vix unquam historiis nota. Que mala omnia speratam segetum letitiam quam maximè contristantia nondum sufficiunt, sed plura adsunt, non leviora quidem, licet à levioribus animalculis illata. Adsunt rauca, adsunt

A 2

gra-

graculi, adsunt sturni, qui majorem sæpè frugibus vim inferunt, quam cui resisti possit, teste Ulpian. in d. l. 15. §. 2. Nec omittenda hìc LOCUSTÆ, quarum edax planè perniciès est, ad inducendum sterilitatis vitium l. 18. C. Locat. Earum enim quantavis sit, proxima estate nos docuit triste Vicinorum exemplum, ubi letissima segetis jam instans messis tristissimo aspectu edacitate Locustarum perimebatur. Et Civitas hac nostra nubem se conspexisse credebat, cum volantes eas adverteret. Occasio inde nobis suppeditata, non quidem excommunicationis fulmine vibrandi locustas, quod quidem faciendum credidit Chassaneus, Jctus Burgundus, in Conf. 1. sed jura conductorum, aliorumque edacem Locustarum perniciem perpefforum, inquirendi. In quem finem L. excepto. 18. C. d. locat. exercitii academici loco hìc proponimus.

Faxit Deus, ut felici
ter!

L. Excepto. 18. C. d. Locat.

IMPP. DIOCLET. ET MAXIM. AA. Anno.

Excepto tempore, quo EDACI LOCUSTARUM PERNICIE sterilitatis vitium intercessit sequentis temporis fructus, quos tibi juxta præteritam consuetudinem deberi constiterit, reddi tibi Præses Provincia jubebit.

MEMBRUM I.

De

SENSV LEGIS

I.

T nobile detur suscepto auspiciū, non abs re erit, si prius exteriora propositæ legis, situm sc. & inscriptionem expendamus, quam interiora, & ex his desumptam Rubricam disputationis nostræ consideremus. Quod situm attinet, seu sedem, eam habet apprimè sibi convenientem: Agit enim de remissione pensionis, ob damnum à Locustis datum, conductori facienda, ut adeo non potuerit sub alio, quam factum, titulo, de Locato nimirum & Conducto, commodius locari.

II. Accepit verò hunc suum situm ab excelso viro Triboniano, aliisque in jure versatissimis, quibus à Justiniano commissum Constitutiones Impp. competentibus supponere titulis, uti constat ex *Const. Cordi nobis. §. 2. d. Emend. Cod. & §. 1. & 2. Constit. d. Nov. Cod. far.* Quæ in re æternam meruerunt hi prudentissimi LL. nostrarum diribitores laudem, ob multiplicem, quam adeo prudens digestio affert, utilitatem. Hinc enim non raro animus colligitur Legislatoris, sanusque & genuinus eruitur textuum sensus. Ita si una Lex alteri videatur contraria, illi potius standum, quæ in sede collocata est ordinaria, quam quæ incidenter fortean in loco aliquo proposita, quales Leges *Fugitivæ* dicere Dd. consueverunt. Vid. Jac. Cujac. l. 3. Obs. 37. Sic ubi Lex

A 1

varia,

varias recipit lectiones, illa præfetur, quæ adaptatur Rubricæ. Joh. Kleinschmid. *in Præcogn. Jurispr. Tr. 4. Sect. 11.* Et in genere à Rubro ad nigrum & vicissim argumentari licet, ut pluribus testatum fecit Nicol. Everhard. *in Topic. Legal. Loc. de Rubr. ad Nigr. & novissimè Excell. Dn. D. Linck. in duab. Dissp. de Rubr. & Nigro.*

III. A situ progredimur ad Inscriptionem: Nam & hæc utilitate suâ non destituitur, dum multum perinde confert ad planiorem alicujus Legis intellectum, de quo pluribus Johan. Wolffg. Freymon. *in Symphon. Jur. utriusq. Chronol. in præf.* Continet verò Inscriptio duo: Et personas constituentes, & eum, ad quem Constitutio scripta est. De ultimo non opus est, ut prolixè simus solliciti. Scire enim quis ille fuerit Annus, seu ut Charondas legit, Annius, usum non habet. Concludere tamen hinc licet, qualemnam speciem Constitutionis referat lex nostra; quia ad preces supplicantis est est directæ, procul dubio Epistola erit, *arg. §. 6. f. de J. N. G. & C.* quales plerasque ferè Leges Codicis esse, in aprico est.

IV. Dubium hinc oritur: An nostra lex fit generalis pertineatque etiam ad alios conductores? Quod omnino affirmandum; Quamvis enim olim, fatente Duaren. *de Cond. indeb. c. 6. f. 909.* non usquequaque vim Legis habuerint Rescripta, neque aliter adducta fuerint, quam hodie solent res judicatæ in Supremis Curiis; post Justinianum tamen vim generalis Constitutionis obtinere, palam est ex *d. §. 2. Constit. de Nov. Codic. fac.* remanente solum differentia Rescriptorum & aliarum Legum in ratione interpretandi. Quæ enim ad speciem propositam accommodata, non semper continent generales juris definitiones, sicut Leges Digestorum & textus Institutionum. Hillig. *ad Donell. L. 1. c. 9. lit. d.* Unde argumentum ex Impp. Rescriptis à contrariò sensu desumptum, item ab inclusionem unius ad exclusionem alterius & è contrariò, valde est periculosum, de quo admodum metuendum, ne si concedatur, certissimæ atque extra omnem controversiam positæ juris nostræ Regulæ pleræque subvertantur. Joh. Harprecht. *ad §. 25. I. de R. D. n. 96. & 97. & ad pr. I. Quib. mod. re contr. n. 30.*

V. Constituentes seu Autores Legis fuerunt DIOCLETIANVS & MAXIMIANUS, prout ex lege 17. præcedente clarius constat. Ille ob expulsos Tyrannos *Jovius*; Hic ob fortia facta *Herculius* fuit salutatus. Christoph. Pezel. *in mellif. Histor. Part. II. sub. Dioclet.* Ille, Patre ignobili natus & obscuro, post Cari & Numeriani obitum,
anno

anno Christi 284. pervenit ad Imperium, teste Scaliger. *de Emendat. Tempor.* & insigni Chronologo Dionys. Petav. *in Ration. Tempor. Part. 2. Libr. 4. Cap. 9.* Add. Baron. *in Annal.* & Philipp. Camer. *Cent. 3. Horar. subcisiv. cap. 2.* Hic anno 285. Diocletiano II. & Aristobulo Coss. à Diocletiano in Imperii consortium est receptus, non aliò fine, quàm, quia se tanto oneri imparem animadvertibat, ut Maximianus variarum drovinciarum imminentes seditiones pacaret, & pax ubique eo citius Imperio Romano redderetur. Erat enim hic fortis pariter ac strenuus Vir, reique militaris peritissimus. Hoc modo tantà unanimitate ambo scepra tenuerunt, ut idem semper voluerint, idem noluerint: Unde factum, ut utròque tempore & belli & pacis fuerint felices: Nam & armis ubi opus, decorata, & Legibus armata erat Imperatoria. *Majestas pr. Prooem. Inst.* Cujus rei evidentissima hinc inde in Historiarum monumentis prodita sunt testimonia, & radiant ubique in Codice nostro, præprimis hoc *tit. Locat.* Illorum constitutiones, inter quarum plurimas, quas omnes refert Joh. Wolfg. Freymon. *in Symphon. Jur.* ob insignem æquitatem meritò nostra Lex est conspicua.

VI. Unicum tamen est, ob quod probri non immeritò sunt incusandi, immanem puta crudelitatem, quã ultimis Imperii annis vehementissimè prosequi cœperunt innocentes Christianos. Ejusmodi enim cœcus Gentilium fervor non potest ullà aliquã ratione probari. Tam dira vero fuit hæc persecutio, quæ aliarum præcedentium DEI gratia ultima fuit, *ut hac tempestate*, utar verbis Sulpit. Sever. *L. 2. Histor. Sacr. c. 32.* *Omnis fere sacro Martyrum cruore orbis infectus fuerit, quippe certatim gloriosa incertamina ruebatur, multoq; avidius tum Martyria gloriosis motibus quærebantur, quàm nunc Episcopatus pravæ ambitionibus appetuntur.* Neque tamen potuit Christianorum cœtus extirpari, sed potius majora indies ex tantà Tyrannorum sævitia cœpit incrementa, de quo vid. Micræl. *in Syntagm. Histor. Eccles. Lib. 2. Qu. 27. in fin.* Unde pertæsus Diocletianus vitæ honorumque, postquam ille 20. annos solidos, unò minus hic Remp. admiuistrasset. Conf. Petav. *d. libr. 4. Cap. 9. in fin. & cap. 10.* Et post hoc tempus, teste Haloandrò, *Seniores dicti sunt Augusti.*

VII. Subscriptionem nostra lex non habet, unde iterum quæstio moveri posset: An propterea effectus Legis ei sit denegandus; Quod non putamus: Ipse enim Imperator quando jubet Constitutionibus addere dies consulesque *in §. 2. de Constit. d. Nov. Cod. fac.* restringit hoc

hoc suum mandatum ad eas constitutiones, quæ in tribus veteribus Codicibus Gregoriano, Hermogeniano, & Theodosiano, dies & consules habere inventæ sunt. Neque *l. 4. C. de divers. Rescript.* hoc in genere vult, ut quævis Rescripta die atque Consule carentia, careant quoque auctoritate, add. *c. Dicenti. vers. Si quas. caus. 25. qu. 2.* Loquitur enim de Rescriptis solum gratiæ, seu beneficiis personalibus, quæ cum periculo obreptionis subjaceant, subscriptionem requirunt. B. Brunnem. *add. l. 4.* Aliud vero obtinet in rescriptis generalibus, quæ in Corpus Juris sunt relata: nam hæc etiam sine consule & die adscripto firmiter subsistunt, per express. text. *in d. §. 2. Constit. de Nov. Cod. & §. 3. Constit. de Justin. Cod. Confirm. Jac. Cujac. in Paratit. Cod. d. tit. de Divers. Rescript.*

VIII. Sequuntur nunc interiora Legis nostræ, ejus sc. verba & genuinus ex his intellectus. Quæ ut eò distinctius proponamus, in duas partes Legem præsentem dividimus. Prima continet Jus Supplicantis respectu mercedis, ad quod consequendum Præses Provinciæ auctoritatem interponere debet; Verba hæc sunt: *Sequentis temporis fructus, quos tibi juxta præteritam consuetudinem deberi constituerit, reddi tibi Præses Provinciæ jubebit.* Secunda hujus juris comprehendit Exceptionem, verbis: *Excepto tempore, quo edaci Locustarum pernicie sterilitatis vitium intercessit.*

IX. Explicabimus primum primæ partis verba, quamvis ultimum in Lege nostrâ acceperint locum. Occurrunt ibi initio hæc: *Sequentis temporis fructus.* Fructus à ferendo, vel potius fruendo dictus, Autor est Varro *L. 4. de Latin. Lingv.* quia rebus, quæ fundus hominum esui usuique producit, fruimur. Franc. Connan. *in Comment. Jur. Civil. L. 4. C. 1. n. 2.* Nec JCris videtur hæc vocis delineatio ignota, ut patet ex *l. un. ff. Quand. dies ususfr. leg.* Adeo late enim apud hos extenditur hujus verbi significatum, ut omnem denotet utilitatem, redditum, lucra & commoda, non ex ipsa re tantum, sed & occasione ejus provenientia. *l. 21. in fin. cum l. 24. ff. de Ædil. Edict. l. 59. §. 1. ff. de Usufr. l. 59. ff. de Petit. hered. l. 62. ff. de R. U. l. 4. §. 2. & l. 6. §. 6. ff. si servit vind.* Inde vulgata oritur fructuum distinctio, in naturales & civiles: illi etenim, qui ex ipso rei corpore proveniunt, hi vero sunt, qui occasione ejus extrinsecus parantur, nec natura pervenire sed jure percipi dicuntur *l. 62. ff. de R. V.* de quibus omnibus prolixius vide Dd. *ad §. 25. Inst. de Res. Div.* ad quos in hac re brevitate ergo me remitto.

X. Quæ

X. Quæritur vero hinc, de quibus fructibus nostra lex intelligenda, num civilibus, an naturalibus? De naturalibus eam communiter capiunt Dd., quia hi proprie fructuum nomine veniunt, *l. 121. ff. de V. S.* quod quamvis impugnare nolim, non tamen video, quare non etiam de civilibus possit intelligi, ita ut fructus hic idem significant quod pensiones. Largius enim loquendo etiam mercedes locationum pro fructibus accipiuntur. *l. Prædiorum. 36. ff. de Usufr. l. 19. in fin. pr. ff. eod. l. 29. § 27. §. ff. de Hered. petit.* Wießenb. *ad d. l. 121. ff. de V. S.* Confer. Illic. Umm. *ad Process. Disp. 21. th. 1. n. 2.* Taceo, quod hac ratione facilius reddatur textus, aliisque difficultatibus via præcludatur, cum quo consentire videtur *Gloss. ad b. l. lit. p.*

XI. Præsupposito tamen, fructus naturales hic intelligi, ulterius hinc dubium oritur: An de contractu vero in nostra Lege agatur, an vero de alio aliquo negotio innominato? Pensio enim hoc modo in fructibus consisteret, cum tamen juxta naturam contractus Locati conducti in pecunia numerata consistere deberet *arg. pr. §. de Locat. Cond. l. 1. §. 9. ff. Deposit. l. 5. §. 2. ff. de Præscript. verb. l. 1. §. ult. ff. Mandat.* Verum uti hoc ultimum non semper in locatione verum, ita omnino dicendum, de vero & nominato Contractu Locati in hac lege agi. Distinguendum enim inter locationem operæ, i. e. faciendi, & inter locationem rei, i. e. fruendi: Illa præcise pecuniam numeratam mercedis loco requirit, de quo allegati text. explicandi; Hæc vero quamvis aliam quoque admittit rem fungibilem: Et ad hanc pertinent omnes Leges, quæ de fructibus, aliisque rebus fungibilibus mercedis nomine præstandis loquuntur, uti *l. 8. C. Locat. l. §. Olei. 21. eod. §. l. 35. ff. eod.* sicut & nostra *l. 18.* Conf. B. Brunnem. *ad d. l. 21. Cod. n. 2. in fin.* Dn. D. Stryck *in Annot. ad §. 2. I. de Locat.* ubi rationem diversitatis ex Hillig. *ad Donell. Libr. 13. C. 6. lit. 1.* pluribus exponit.

XII. Neutiquam igitur veterum Jurisconsultorum opinio probanda, qui de Contractu innominato, *do ut des* hanc Legem sunt interpretati, quasi scilicet hoc inter partes actum fuisset, ut alter eorum pro fructibus quotannis perceptis certam mensuram fructuum singulis annis præstaret: Hi enim ad hoc credendum ex communi errore sunt seducti, quasi merces non nisi in solis nummis in locatione consistere posset, quam sententiam etiam tuetur Hahn *ad Wesenb. Tit. Locat. n. 6.* Pari- ter nec Giphanii *ad nostr. L.* interpretatio admittenda, ac si hic non de

B

Loca-

Locatore ageretur, sed Conductore qui vellet repetere fructus à Locatore, quos ipse Locator percepisset, quosque ideo conductori restituere teneretur, exceptis ejus anni fructibus, quo ob edacitatem locustarum agri fuissent steriles: Nam verbis textus hoc quodammodo adversum, longeque probabilius, Locatori, qui fructus vel mercedis nomine promissos vel pensionem à Colono petebat, hoc rescriptum esse datum, praesertim cum rarius contingat, ut Locator agros alii elocatos possideat, eorumque fructus percipiat.

XIII. Sed remanet hoc modo dubium, quid sibi velit verbum: REDDI: Dicitur enim in Lege nostra: *Sequentis temporis fructus REDDI tibi Praeses Provinciae jubebit?* Ad quod breviter reponimus: Vocabulum, *Reddere* ambiguum esse & vario modo accipi aequè apud jurisconsultos ac alios probatos Latinae Linguae Authores. Proprie quidem significat retro dare, & quod accepimus, restituere; recipit tamen etiam per se dandi significationem; verba sunt Celsi *in l. 21. in fi. de Legat. 2.* Illo modo à verbo dare differt, quorsum pertinet, quod Javolenus habet *in l. 39. §. 2. ff. de Stat. lib.* ubi in casu ibi proposito *reddi* magis, quam *dari* dicitur pecunia: Sic Cicer. *in libr. Offic.* inquit: Duo sunt genera liberalitatis, unum *dandi* beneficii, alterum *reddendi*; Hoc vero modo idem est, ac dare: Hinc qui reddere jubetur, etiam simul dare jubetur, dicitur *in l. 100. ff. de Legat. 2.* Add. *l. 94. ff. de V. S.* Ibi quoque Gœdd. & Alciat. *n. 1.* Eodem sensu venit *in l. 52. ff. de R. V.* ob quam causam notatur à Petr. Corn. Brederod. *in Lex Jur. voc. Reddere:* Sicut & *in nostra lege 18.* hoc modo accipitur, ut adeo sensus sit: *Sequentis temporis fructus vel pensionem dari, Praesidem jubere debere.*

XIV. Additur autem: *quos tibi juxta praeteritam Consuetudinem, deberi constiterit*, quibus verbis ad qualitatem respicitur fructuum, vel etiam ad quantitatem, quam mercedis nomine exigebat locator. De utraque ex praeterita consuetudine judicandum, vult Legislator, ita, ut si haecenus loco mercedis frumentum nitidum v. gr. triticum &c. pro fundo locato fuerit solutum, solvatur quoque impofterum à praesenti Conductore; Vel si ante hac certa quantitas fructuum fuerit praestita, v. gr. decem modii frumenti, tot quoque & tantum praestetur sequentibus temporibus. Adde Bald. *ad nostr. Leg. n. 2.* Praesupponitur itaque hic casus, ubi de certa & determinata mercede non erat
inter

inter partes conventum, sed postea desuper lis movebatur inter locatorem & conductorem, in cuius decisione, ut præterita consuetudo observetur, respondet Imperator, ob quod singulare & alibi in iure non occurrens, textum hunc bene notandum esse monet Bald. *d. l. n. 1.*

XV. Sed dixeris, hoc modo non poterit locatio dici facta in nostra lege, cum hæc semper requirat certam mercedem *l. 36. §. 1. ff. §. 1. J. de Locat. l. 8. C. eod.* uti Emtio certum pretium, *§. 1. I. §. 1. ff. de Contr. Emt.* Iisdem enim juris regulis consistere dicuntur hi contractus *pr. I. de Locat. §. 1. 2. ff. eod.* Verum differentia hoc in passu est inter Emtionem & Locationem: Emtio enim non valet, quamvis res emta ex loci consuetudine, vel ex conventionis tempore certum pretium habeat. Pinell. *ad Rubric. Cod. de Rescind. Vendit. P. 2. C. 3. n. 3.* Add. Georg. Frantzk. *ad ff. Tit. de Contrab. Emt. n. 250. §. seqq.* Locatio vero, si res fuit solita locari certo pretio, valet, utut postea simpliciter fuerit facta, nulla mercede definita, *arg. l. 37. ff. de Contr. Emt.* Nam consveta hæcenus merces tacite repetita & locatio pro illa facta censetur ut ex *nostra Lege* probant Antonius Gometz *Tom. 2. Variar. Resol. Cap. 3. n. 4.* Gail. *2. Obs. 23. in fine.* Adde Eckholt. *ad ff. tit. de Locat. §. 2. in fin. Gloss. ad verb. Consuetud. in nostr. L. Menoch. Lib. 3. Pras. 87. Mant. de Tacit & ambig. conv. L. 5. tit. 2. n. 5.* Dissentit Hier. Treutl. *Vol. I. Disp. 29. ad Pand. th. I. lit. f.* Quod quidem in locatione, quæ temporaria est, & fere paucorum annorum esse solet, tanto magis procedit, quatenus tunc minus locatori præjudicatur, in emtione vero venditione, cum res vendita in perpetuum transeat, & illius tota substantia semel uno pretio æstimetur, obtinere nequit. Frantzk. *ad ff. Tit. de Locat. Condit. n. 74. §. 75.*

XVI. Subjicitur denique, quis assistere debet supplicanti, quo effectum habeat Rescriptum, i. e. jus suum seu fructus sequentis temporis consequatur Locator. Hic est *Præses Provinciae*, cuius appellatione in genere etiam Proconsules & Legati Cæsaris, omnesque provincias regentes, licet Senatores sint, continentur. *l. 1. ff. de Offic. Pras.* In specie vero solum veniunt ii, qui à Principe ad certam aliquam provinciam regendam erant missi. Brunnem. *ad Wesemb. d. Tit. qv. 1.* quorum imperium in sua Provincia majus erat omnibus *leg. 4. ff. eod. §. l. 8. ff. de offic. Procons.* De omnibus enim causis, quæ Romæ varios Judices habebant, cognoscebant. *l. 10. §. 11. ff. de offic. Præsid.* & ut breviter comprehendam, hoc ubique curabant, ut pacata & quieta esset provincia *l. 3. §. 13. ff.*

B 2

eod.

ead. Nov. 17. C. 2. Confer. D. Böckelm. ad ff. Tit. de Offic. Præsid. Guther. de Offic. Dom. August. L. 2. c. 2. § seqq. Jac. Gothofr. in Notit. Dignit. Cod. Theod. Talis igitur Præses erat etiam ille, cuius mentio facta in nostra Lege, cui ideo hæc causa committebatur, ne Locator sibi ipsi permissam crederet ultionem, contra l. 14. C. de Iudeis & Calic. l. Extat. 13. ff. quod met. caus. l. un. C. Ne quis in sua caus. Add. D. Joh. Græck. Tr. d. Autorit. privat. proæm. n. 2.

XVII. Et hæc de sensu Legis nostræ quantum ad primam partem: Descendimus nunc ad *secundam* in Lege nostra primo loco positam, quæ, uti *tb. 8.* dictum, Exceptionem continet illorum, quæ modo sunt exposita. Offerunt se hic prima fronte verba, quæ Rubro hujus Disputationis aptavimus, & quorum nunc reddenda ratio. Primum est vocabulum EDAX, quod descendit à verbo *Edo*, Græc. *ἔδω*, vescor, seu *ἔδεν* juxta antiquos, cum quo convenit Saxonum illud: *Sten*. Denotat verò illum, qui largiore cibo uti consuevit, seu qui multum edit, *Der fräßig ist / ein Bielfraß*. Illis enim, qui actione aliqua frequenter gaudent, solet latini sermonis nativus lepor ejusmodi verba in *ax* desinentia accommodare. Sic Mendax dicitur qui crebro mendacium dicit: Loquax, qui multa verba facit. Idem in aliis.

XIIX. Hinc jam per similitudinem aliis etiam rebus, quam Glutonibus & voracibus, vocabulum Edax applicatur: Sic *edax* dicitur *currus*, *edax triremis*, quia videlicet currus multum absumit ungvinis, sive aromatis, vel quia sumtuosa res est, equos & currus alere, quia item triremes magnis constant impendiis. Eodem modo tribuitur Locustis, quippe quæ per singularem divini Numinis potentiam, insatiabili pastu atque inexplebili devorandi natura sunt instructæ, & dum iram Dei referunt, quod patet ex *Devt. cap. 28. v. 38.* magnoque numero incedunt, maximas strages edunt. Petr. Greg. Tholos. *Synt. Jur. Univ. L. 31. c. 1. §. 2.* Simon Majol. *Dieb. Canicul. de Dignitat. homin. lit. c.* Omnia enim frumentorum genera lambunt, detondent, depascunt, vastant ac corrumpunt, ut ex Arnob. refert Jacob. Cujac. *Obs. lib. 15. c. 28* Adde Franz. *Histor. Animal. Sacr. de Locustis*. Hinc dira Locustarum dicitur voracitas apud Hieron. Magon. *in Decis. Florent. 67. n. 12.* ipsæque Locustæ devastantes. *d. Decis. 67. n. 16.*

XIX. Dicuntur vero LOCUSTÆ, ut harum quoque originem nunc subjiciamus, *vel à longus & hasta*, ob longos, quos habent, pedes

pedes hastæ non absimiles. Isidor. *in fin. lib. 12. vel a loco & stare*, quia non solent uno loco diu stare, sed hinc inde subsilire; *vel etiam quod verius puto, à loco &ustus*, quia uulnerunt agros, ubi fuerunt, i. e. oppresserunt, male affecerunt, sie haben solche beschwert: Hoc enim modo *urere hominem*, dicitur apud Terent. *in Eunucho. Act. 2. sc. 2. v. 43.* cruciare eum, ægre illi facere: Sic apud Florum *lib. 2 cap. 6.* Ablatum mare, captæ insulæ &c. *urere* dicuntur nobilem populum, i. e. dolorem & cruciatum ei adferre. Quin ipsum *frigus*, quia maxime affligit, quandoque plane enecat, *urere* dicitur, ut patet ex *Liv. lib. 40.* ubi de Hyeme dicit, quod arbores quæ obnoxia frigoribus fuerunt, *deusserit cunctas* Adde Cicero. *11. Tuscul.* Ovid. *l. 3. Trist. Eleg. IV.* ut adeo non immerito de Locustis quoq; quod urant, prædicetur.

XX. Accipitur autem nomen Locustarum varie, variisque rebus accommodatur. Sic piscem aliquando denotat maximum bina ante oculos cornua aspera longa habentem, Belgis dictum *Steuer*, *Krabbe* quasi torvus sit carabus. *Plin. lib. 9. c. 30. & l. 32. cap. 11.* ibique *Massar*. De quo ferunt, quod in tantum paveat Polypum (piscem à pedum multitudine sic dictum ein *Vielsuß*, eine Art von *Küttelfisch*) ut si eum juxta videat, omnino moriatur. *Aristot. Libr. 4. Histor. Animal.* Add. *Plutarch. Qu. Natur. p. 916.* Nonnunquam certum genus designat herbarum, de quo *Martin. Lex. Philol. b. voc.* Antiquum quendam Criticum hac voce uti pro instrumento aduersus incendia comparato, quod altissime aquam exprimebat, ejus generis etiam erant hamæ & dolabræ, de quibus in *l. 3. §. 3. ff. de Præfekt. Vigil.* testis est incomparabilis ille *Adrian. Turneb. l. 19. Advers. cap. 23.* Nobis nullo ex his modo venit, sed breviter significat insectum aliquod terrestre, frugibus imprimis perniciosum, de quibus rescripsisse Imperatorem in *nostr. Leg.* res ipsa loquitur.

XXI. Et hujus insecti occasione vox Locustarum multis aliis rebus analogice & metaphoricè in sacris literis applicatur. Sic quando ingentem numerum hostium describere vult Propheta, dicit: *Obruêris hostibus ut locustis.* *Nahum. 3. 15.* Et paulo post *vers. 17.* optimates & Principes *Ninivitarum* comparantur *Locustis*, quia sc. instar *Locustarum*, aliorum opes exedunt, ut notat *Osiander. ad d. l.* Ita *Hæretici* sub *locustarum* nomine veniunt *Apocal. 9. v. 3.* de quibus & aliis allegoriis, ne nimium prolixi hic fiamus, Theologi sunt consulendi. Vid

Dn. M. Gotthilff Treuer. *Ecclesia b. Archi-Diaconus in Tract. Germ. de Locustis cap. 1.*

XXII. Appellationes Locustæ recipiunt varias in variis lingvis. Sic sola Hebraica decem nominibus eas insignit, quæ relata vide apud M. Treuer. *d. Tr. Cap. 2.* horumque origines apud Paul. Crælium *in Bibl.* In Græca lingua communiter Locusta dicitur *ἀνεψ* Matth. 3. v. 4. quia summitatem & extremitatem spicarum & plantarum corrodit. *Amos 7. v. 1.* Apud nos solet appellari Eine Heuschrecke ab Heu & Schrecken / quod vocabulum antiquum est, & subsilere significat. Add. Matth. Martin. *in Lex Philol. b. voce.* Ubi enim morantur, saliendo se de loco in locum movere solent. Hinc aliqui Saxonum illas dicunt Spreckeln / vel equulos saltantes Springperdecken / quamvis non possit negari, differentiam quandam inter hæc animalcula esse, de qua *tb. 27. b. membr.* Locustæ enim Germ: die Heuschrecken / non solum saltant, sed etiam avium instar volant, uti de iis quæ in Africa sunt, testatur Scaliger. *de subtil. Ex. 192. n. 1.* Et de illis, quæ præterito anno 1681. vicinas regiones vastarunt, observatum est à plurimis. Tanta enim multitudine in altum se contulerunt, ut lucem fere ademerint intuentibus, quemadmodum ipse hic Francofurti die 17. Julii d. anni observavi.

XXIII. Cæteroquin à Scriptoribus, multis aliis nominibus describuntur. Ita Plinio *Ira deorum. l. 2. c. 19. Pests.* Franz. *de Locust.* Aliis *Tempestas, calamitas* aliis: item *supremi Numinis milites*, quibus Deus singulariter ad compescendam hominum malitiam utitur. Turmatim enim se congruunt. Tusch. *Concl. 439. n. 5.* & hinc inde castra locant, quoties id Deo placet. Joel 2. v. 25. Quod perspicue patet ex exemplo, quod refert Sigismund von Bircken / im Spiegel der Ehren des Erzhouses Osterreich *lib. 3. cap. 5. p. m. 315.* cujus auctoris verba, cum non in omnium manibus sit, hic adscribam, dicit autem ita: *U no 1335. ist gedächtnißwürdig der verderbliche Kriegeszug der Heuschrecken / welche von Orient oder Morgen her durch Polen / Böhmen und Osterreich das Reich überfallen / wie Aventinus diese Soldaten beschreibet / so hat ein jeder 6. Flügel / und Zähne die da glänzten wie Edelgesteine. Sie flogen so dücke in der Luft daher / das sie als Wolcken die Sonne verdeckten / und Schatten machten. Sie schickten allemahl ihren Vortrab einen Tag voraus / der musste gleich*

gleichsam vor das Heer Quartier machen / und den Ort aussehen /
da sie sich lagern / oder wie man es heute zu Tage nennet / *campiren*
wollen. Welches Wort sich wohl zu diesem Heer. Zug reumet /
weil es ein Krieg war wieder die Felder / derer Laub und Gras /
Blüth und Saat / Blätter und Kräuter von diesen Gästen zur Beu-
te gemacht und abgefresset worden. Sie waren gleichsam in Re-
gimenter abgetheilet / huben sich mit auffgangener Sonne und
fielen erst um 9. Uhr auff die Erde. Marggraff Carl in Mähren /
wolte einsmahl ihr Lager abziehen / und fand in der Breite 35000.
Schritte oder 3. teutscher Meilen / aber die Länge konte man in ei-
nen Tage nicht abreiten. Im Winter verkrochen sie sich auff
Wiederkommen / und d.ß geschah 4. Sommer nach einander etc.
Bis sie endlich mehrentheils von denen Störchen / Raben / Gey-
ern und Aelstern auffgeschlucket / die übrigen aber durch einen dicken
Schnee ersticket worden / so geschehen Anno 1338. am nächsten Tag
nach Luca den 19. Octobr. wie folgende Verse so ihnen damahls zur
Grab. Schrift gestellet / andeuten :

M, tria X, tria C, post octo, venere cicadae,
Quas nive, mox truce postavit lux altera Lucae!

Cujus mali hæ locustæ fuerint tunc temporis prænunciæ, *vid. apud. Eund.* Huc pertinet quod Plin. *lib. 8. c. 29.* refert, olim civitatem quandam ab hujusmodi locustarum genere fuisse in Africa pullam, ob quod allegatus a Gothofr. *in Not. ad Nostr. leg. 1. lit. n. in fin.* Plura alia reticeo.

XXIV. Præter hæc etiam *Vates* sapius solent nominari, & *divinatrices*, non ac si ipsæ idoneæ essent aut divina ista virtute præditæ, ut quicquam hominibus prædicere possent, absit enim ut parvulis his animalculis ut vilissimis insectis hoc tribuamus, quod hominibus ipsis denegatum, sed quia Deus his tanquam signis solet portendere futura mala, hominibus obventura, ni seriam & veram egerint pœnitentiam, cum quo convenit quod etiam *hostes* dicantur *peccantium.* *Exod. X. v. 5* *Psal. 78. v. 47.* & *Pf. 105. v. 34.* *Vid. Bibl. Paral.*

XXV. Quæritur vero hic occasione vocabuli *אַנְיֹדִים*, cujusmodi in *tb. 22.* mentio facta, an Johannes Baptista veras Locustas seu ejusmodi insecta, de quibus hæctenus egimus, in deserto comederit?

Absti-

Abstinerem hac quaestione, utpote à jure aliena, nisi à magni nominis Jctis, Cujacio scil. in *Paratitl. de Gland. Leg. & Wissenbach. ad ff. Disput. 37. th. 19.* incidenter ejus rationem habitam viderem. Diversam vero hi duo Doctores fovent opinionem & cum iis multi alii inter se. Quidam enim stare nolentes Vulgatæ versioni *Matth. 3. v. 4.* ubi *ἀνείδες* Interpres *Locustas* dixit, legerunt *ἐγνείδες*, quo ipso bellaria designare voluerunt in oleo & aqua cocta; Alii summitates arborum interpretati sunt *ἀνείδες*, quorsum inclinat Cujac. *d.c.* Nonnulli voce Locustarum peculiare genus piscium seu cancerorum intellexerunt, de quo Scaliger. *de Subtilit. Ex. 245. n. 2.* Adde optime de hac universitate meritum Jodoc. Willich. in *Tract. suo Physico, ob antiquitatem merito laudando de Locustis n. 3.* Quæ omnes opiniones non aliunde natae, quam quod nescirent illarum auctores, variis olim locis locustas terrestres fuisse pro cibo, hodieque esse. De quo cum ex Mose *Lev. 11. 22.* Plinio, Plutarcho, aliisque Scriptoribus abunde constet, vix dubium remanet, veras comedisse locustas Johannem: Consentunt Gerh. Joh. Voss. *de Idololat. Gentil. l. 4. C. 78.* Abrah. Sculter. in *Exercit. Evangelic. Libr. 1. cap. 15.* Wissenb. *d.l. th. 19.* & plerique alii docti.

XXVI. Illud tamen non negaverim, diversas forsitan fuisse locustas, quibus instar cibi usus est Johannes cum aliis populis, qui inde *ἀνείδες* dicti ab illis, qui nobis in his locis innotuerunt: Nam & illæ, quæ nostras terras diversis temporibus infestarunt, non unius semper fuerunt formæ; Aliquando enim majores, aliquando minores fuisse constat ex Annalibus: sic quæ anno 1542. in his oris fuerunt, digiti magnitudinem non exceperunt, ventres tamen obesos mali odoris habuerunt. Quas Polonia vidit anno 1527. colore fuerunt aureo & cano, pluribusque quam duabus alis instructæ. Quibus Regio Medianensis anno 1556. infestata ad usque dimidium spithamæ longæ fuerunt. Et quis omnes qualitates, quas omni tempore hæc insecta habuerunt, enumeraret?

XXVII. Patet ex his, non posse ob diversitatem accurate satis describi locustas. Quamvis, quantum ad scopum nostrum, satis sit ex edacitate & pernicie quam, cujuscunque etiam generis fuerint, frugibus adferunt, illarum naturam determinisse. De his enim & non aliis in hac Lege agi in propatulo est. Quod attinet locustas virides vel

70
vel cicadas, quales quotannis in agris nostris habemus, & ætate voce stridula canentes audimus, vulgo dictas *Spreckeln* / illæ in aliquibus quidem conveniunt cum locustis insolitis, unde haud raro cum iis confunduntur & uno nomine dicuntur *Heuschrecken*; differunt tamen in eo quod parum detrimenti frugibus afferant, cum solum in gramine degant, & pruina sive rore contentæ sint, quorum referendus locus Hesiod. in *Scut. Herc. vers. 393*. Locustæ vero, quarum nostra lex meminit, fructus & segetes in tantum adurunt & consumunt, ut sterilitatis inde vitium sequatur. Et de his capiendus esse locus Plinii in *lib. II. Histor. Nat. c. 19*. ubi, cum ejusdem fere generis locustæ describantur, quales præterito anno hic vidimus, placet exemplo Gothofred. ad *nostr. Leg. lit. u.* illum hic adponere. Ita autem se habet: *Deorum ira pestis hæc intelligitur: namque & grandiores cernuntur, & tanto volant pennarum stridore, ut aliæ alites credantur: solemq; obumbrant, sollicitè spectantibus populis, ne suas operiant terras, suffiunt quippe vires, & tanquam parum sit maria transisse, immensos tractus permeant dirag; messem contegunt nube, multa contactu adurentes, omnia vero morsu erodentes, & fores quoq; tectorum.* Huc usque Plinius.

XXVIII. Restat ultimum Rubri vocabulum, nimirum *PERNICIES*, quod est à *perneco*, significatq; nihil aliud, quam exitium vel interitum, eine endliche Verderbung / oder gaßcher Abbruch. vid. *pr. 7. quib. alien. lic.* Hunc enim adferunt locustæ. Nam ut ait Scaliger *de Subtilit. Ex. 159. n. 1.* maria transvolant, non ut homini venenata vulnera infligant, sed integris nationibus ex fame mortem, ex foetida corruptione lethalem atque inevitabilem pestilentiam. Reliqua in *Lege nostr.* verba adeo clara sunt. ut ulteriore non indigeant explanatione.

XXIX. Inde nunc facile est de sensu hujus legis judicare, qui hic est: Præses provinciæ jubeat, ut conductor locatori pensionem vel fructus, mercedis seu pensionis nomine promissos exsoluat, pro illa quantitate & qualitate, qua hætenus vel aliis conductoribus vel ab hoc fructus fuerunt præstiti. Excepto tantum eo anno, quo edacitate locustarum omnes fructus sunt consumti, agrique steriles redditi. *Breviter*: Conductor qui pro re aliqua fructus mercedis nomine promisit absque certa quantitate, tot tenetur locatori præstare, quot alias ex illa re præstitit, exceptis tamen annis sterilibus.

C

XXX. Fin-

XXX. Fingamus igitur, quod Titius a Sempronio prædium, quod ante hac pro centum modis frumenti aliquoties fuit elocatum in triennium conduxerit, eique mercedis nomine perinde frumentum promiserit; Contigit vero primo conductionis anno maxima sterilitas: Locustæ enim edaces omnes fere fructus sunt depastæ; Secundo autem & tertio anno more solito mediocres fructus sunt percepti: Lis igitur incidit de pensionis præstatione, & 1. quidem *quæsitum*: Quantum frumentum a Titio Sempronio præstandum? Ad quod respondetur, juxta præteritam consuetudinem, i.e. tantum præstandum, quantum ante hac præstitum, centum sc. modii frumenti *Quæsit. 2.* An pro singulis annis hæc quantitas præstanda: Et Resp. quod deducendus sit annus, quo edaci locustarum pernicie sterilitatis vitium intercessit; cujus ultimi decisi, misso priore, rationes nunc considerabimus & usum modernum: Esto itaque

MEMBRUM II.
De
RATIONE LEGIS
I.

Quamvis si legis verba clara sint, non necessarium videatur in ejus rationem nimis anxie inquirere, cum verba abunde demonstrent voluntatem dicentis *l. 7. §. 2. v. Id Tubero. ff. de supell. legat.* Nec ullum certius voluntatis suæ testimonium legis scriptor relinquere potuerit, quam quod ipse magna diligentia & cura scripsit, ut ait Cicer. *libr. I. de Orat.* Attamen si de ratione quoque legis constare possit, ea non est negligenda. Verbum enim *ex Legibus* sic accipiendum est: tam ex Legum sententia, quam ex verbis, inquit Ulpian. *l. 6. §. 1. ff. de V. S. i.e.* non solum ei inhærendum, quod palam verbis legis expressum, sed etiam quod per necessariam consequentiam ex mente legis & sententia deducitur. *Can. 64. c. 1. q. 1. Wissenbach. ad d. l. 6. Disp. 4. th. 4.* Idem enim potest sola mens Legis, si certa, quod mens & verba simul. Andr. Alciat. *ad d. l. 6. de V. S. n. 9.* adde Coraf. *de Jur. in art. redig Part. 4. c. 1.* Nostræ igitur Legis verba, ut ut etiam clara, ejus tamen rationem ideo indagabimus, quo eam ex mente Legislatoris manifesta, postea in
Mem-

bro 3. facilius ad similes casus producere queamus, vigore L. *Non possunt. 12. § seq. ff. de LL.* Adde Hillig. *Donell. Enucl. l. 1. c. 14.*

II. Est autem ejus, quod edax Locustarum pernicies conductori non imputanda, sed ideo pensio minuenda, duplex ratio: Una generalis, altera specialis. *Generalis* hæc est, quod naturali æquitati adversum, imputare alicui, quod nulla ratione prævideri vel si prævideri consilio tamen humano averti aut præcaveri haud potuit. *l. 18. ff. Commod. l. 24. §. 4. ff. de damn. infect. l. 1. §. 4. ff. d. O. & A. l. 2. §. 7. ff. de Admin. Rer. ad Civ. pert. l. 6. C. de Pign. act.* Ubi enim nulla culpa, ibi nulla statuenda poena. *l. 22. C. de pæn.* Hinc in omnibus bonæ fidei contractibus receptum, ne casus fortuitus in illis præstetur. *l. 23. ff. de R. J. Carpz. P. 2. C. 26. def. 15. Richter. Dec. 81. n. 72. Johan. Koppen. P. 1. Decis. Qu. 28. n. 12. Hahn. ad Wesenb. Tit. Commod. n. VII. verb. Dummodo non.* Sic in specie in contractu Locati Conducti Servius omnem vim, cui resisti non potest, Dominum Colono præstare debere, ait *l. 15. §. 2. ff. Locat. Cond. l. 28. C. eod.* Quidni igitur inopinatam quoq; & fatalem Locustarum edacitatem?

III. Enimvero tanta harum vis, tanta est voracitas, ut quæcunque etiam media ab hominibus inventa non suffecerint ad illas repellendas. Fuere alii, qui tympanis turbarumque clangore usi contra magno numero adventantes, sed nihil omnino vel parum profecerunt. Et qui proficere potuissent, ubi quemadmodum Franz. *in Histor. Anim. Sacr. de Locustis.* de Marchia nostra sub anno 1542. testatur, ad equi ungulam usque in agris jacuerunt? Taceo quod tam citissime omnia consumant, ut tempus fere non suppetat, media contra illas excogitandi. In Africa, quæ alternis ferme annis, quod mirum, hac peste laborat, una sæpe nocte incolæ satis ac germine omni spoliantur: Diceret, inquit Cardan. *de subtilit. l. 9. p. m. 505.* nivem tota nocte decidisse, si candidæ essent & non nigræ. Add. Augustin *l. 3. de Civitate Dei C. 31.* Idem fatum experta Italia anno 1542. & 1543. ubi teste Menoch. *de Remed. Recup. poss. Remed. 12. n. 36. & 37.* tanta fuit locustarum copia, ut per sex integras horas perduraret volatus, ac velut densissimæ nubes solem obscurarent, unde factum, ut jactæ paulo ante sementes absumentæ fuerint quam citissime. De Germaniæ nostræ quibusdam regionibus, inprimis districtu Sternebergensi, utinam testari necessum nõ haberem, quantum præterito anno brevissimo tempore senserint speratarum frugum damnum!

IV. Ex quo patet, Locustarum perniciem non minus recte, quam vere casibus fortuitis annumerari: averti enim prudentia humana nequit. Boss. *Tr. de Remiss. Merced. n. 2.* Sebast. Medic. *Tr. de Casib. Fortuit P. I Qu. 13 n. 19.* Menoch. *d. Remed. 12. n. 37.* Magon. *Florent. Decis. 67. n. 12.* Inde illam Theophrastus *3. de Caus. Plant. τὴν ἀπὸ τῆς ἀαιουῦς αἰτίας* i. e. causam cœlitus immissam vocat: Et Cajus *Ictus Θεῶν βλαβ. i. e. vim divinam, l. 25. §. 6. ff. locat. §. l. 2. in fin. ff. de Peric. §. Com. vei vend.* Plinius vero *in Natur. Histor. l. 18. C. 24.* injuriam Cœlestem nominat, quæ non ab hominibus, sed admirabili quadam potentia Dei infertur. Conf. *Membr. 1. tb. 23.* Quapropter iniquum esset hujusmodi casus præstationem à conductore exigere, cuius tamen evitandi facultas ipsi penitus adempta *l. 1. §. 4. ff. de O. §. A. §. arg. l. 31. cum 185. ff. de R. J. Add. C. Propter. 3. X. de locat.*

V. *Specialis ratio est, quod in locatione rerum merces solvatur ob usum rei locatæ:* Hic enim æstimatur, & ex hujus æstimatione pensio, seu merces constituitur. Franzk. *ad ff. Tit. locat. n. 66.* Æquum igitur est & naturali rationi quam maxime conveniens, ut qui re sibi locata uti non potuit, vel frui, illi pensionis fiat remissio. Wesenbec. *in Paratit. ad ff. eod. in fin.* Quemadmodum enim, si nulla adest res, quæ venditur, frustra est omnis venditio; ita frustra est locatio, ubi nullus est usus. Confer Excellent. Dn. Ziegler. *ad Grot. de J. B. §. Pac. l. 2. C. 13. §. 18.* Hinc non potest salvo Contractu Locati conveniri, ne usus præstetur. v. gr. *Solte auch gleichwer Locator ihm den Usam nicht præstiren wollen oder können / so solte er dennoch die pension abzutragen gehalten seyn. arg. l. 1. §. 6. ff. depos. l. 10. c. de Pact. l. 15 ff. de Public. §. Vectigal. l. 52. ff. de V. O. l. 1. ff. de Constit. Pecun. l. 6. §. 1. ff. de contrab. Emt. l. 23. ff. §. c. 85. de R. J. in 6to.* Foret enim hoc contra substantiam seu essentiam Contractus Locati intrinsecam. Mev. *in Tr. de Pension. n. 74.* Imò contra bonam fidem, contraque bonos mores, *arg. l. 1. §. 7 ff. Depos. l. 27 §. 3. §. 4. ff. de Pact. uti in terminis probat Cravet. Conf. 233. n. 9 Joh. Dell. Castil. Sotomeyer. P. 3. Controv. c. 3. n. 66.*

VI. Omnis itaque causa, quæ sine sua culpa Conductori usum rei conductæ aufert, locum facit remissioni mercedis *l. 8. C. Locat. l. 15. §. 1. §. l. 25. §. 6. ff. eod. d. cap. 3. X. de Locat. Menoch. Conf. 27. n. 16. Covarruv. Pract. Qu. Tom. 2. C. 30. n. 1. Carpzov. P. 2. C. 38. def. 19. Vicent. Caroc. Tr. de Locat. P. 3. n. 1. Don. Garf. Mastrill. Dec. 299. n. 91.* Et sic quo-

quoque pernicies edax Locustarum: Nam oportebat agrum ita præstare Conductori, ut frui possit, verba sunt Ulpian. *in d. l. 15. §. 1. in fine ff. Locat.*

VII. Qua occasione non inepte quæritur: An præter remissionem mercedis etiam ad interesse teneatur Locator Conductori; v. gr. ad sementem edacitate Locustarum simul amissam restituendam? Et recte hoc negatur *L. si fundus. 33. in fin. ff. Locat. l. 15. §. 1. Ibi: supra damnum seminis amissi. ff. eod.* Diversa enim hæc sunt, nec ab uno ad aliud illatio locum habet, uti aperte indicat Ulpian. *in l. 9. §. 4. ff. eod.* Facilius quoque remittitur pensio, quam ut præstetur id, quod inter est conductoris. *Mev. P. 6. Dec. 400.* Neque refragatur id, quod *th. 2. ex Ulpian. in l. 15. §. 2. ff. Locat.* retulimus, ubi Servius ait: Dominum omnem vim, cui resisti non potest, conductori præstare: Hoc enim ita intelligendum est, ut mercedem antea sibi solutam vel reddat, vel ob perniciem Locustarum remittat *l. 1. C. eod.* Non etiam ut Conductori id, quod interest, præstet *d. l. 1. §. 1. ff. eod. Wissenb. ad l. 1. C. Locat.* Unde sicut conductor non tenetur locatori præstare damnum casu fortuito rebus conductis illatum; sic nec locator Conductori id, quod ejus interest respectu seminis amissi. Uterque enim in hujusmodi casibus culpa vacat, quemadmodum decisum refert *Mevius P. 2. Dec. 84. Add. B. Brunnem. ad d. l. 15. ff. locat. n. 12.*

IX. Huic rationi speciali accedit, quod ipsi locatori, si possideret fundum, hic casus obtigisset, ejusque fructus perinde a locustis essent consumti, ut adeo æquum, inevitabilem hunc interitum ad Locatorem pertinere *arg. l. 14. §. 1. Depos. l. 44. ff. ex quib. caus. maj.* Et quis alioquin conducturus esset prædia, his præprimis calamitosissimis temporibus, si non speraret sterilitatis causalis a Locatore remissionem? Multi hac ratione agri, quibus colendis locatores superesse vel nolunt, vel non possunt, inculti remanerent, non sine summo Reipubl. detrimento.

IX. Quas omnes ob causas non erat æquo animo ferenda auferitas Locatoris, urgentis quoque mercedem istius anni, quo edaci locustarum pernicie sterilitatis vitium intercesserat. Neque enim quicquam pro ipso facere poterat, (i. quod, sicut pensio non augetur Conductori ob insperatum fructuum augmentum, *l. 25. §. 6. Ibi: cum immodicum lucrum non aufertur. ff. Locat.* Sic quoque imminui non debeat ob damnum a Locustis illatum, cum contrariorum eadem sit ratio

tio *l. 1. ff. de his, qui sui vel alien. jur. l. ult. C. de indic. Viduit.* & secundum naturam sit, ut qui commodum sentiat, idem debeat sentire etiam incommodum. *L. secundum naturam. ff. de R. I. Anton. Gomez. Tom. 2. Var. Resol. cap. 2. num. 19.*

X. Evidens enim diversitas est inter fertilitatem & sterilitatem, quam quidem non hanc constituimus cum Bald. *ad l. 8. C. Locat. n. 1.* quod, ubi sunt multi fructus, ibi sit gaudium, ubi sterilitas, ibi luctus & dolor, ecquæ enim illa? Sed quia locator alteri rem suam concedens sciri potest & debet, quantos fructus res sua bene, imò optime culta queat proferre, nec evenire facile potest, ut adeo excessiva oriatur ubertas: Unde ipse Locator censetur pretium habita ratione fructuum, quam maximum posuisse; Conductor vero conducens rem alterius non potest adeo accurate scire, quantos fructus illa res sit productura: Unde si postea immodicum damnum passus est, merito remittitur merces. Facit, quod in sterilitate magis oneretur Conductor, qui semen jactum & alia damna sibi, non locatori, imputat, de quo in *th. 7. h. membri.* Unde in eo sublevandus, quod immodicum augmentum ei non sit auferendum. *Zoel. ad ff. Tit. locat. n. 22. Wissenbach. tit. eod. th. 20. Bachov. ad Treutler. Vol. 1. Disp. 29. th. 7. lit. e. Adde Johan. Sichard. ad l. 8. C. de Locat. num. 1. Vicent Caroc. Tract. de Locatione P. 3. num. 28.*

X. Quod imprimis verum, si ob factam industriam conductoris agri fuerint maxime fertiles redditus: Sic enim, uti ob sterilitatem, negligentia sua causatam, nulla fit remissio, *arg. l. si merces. 25. §. 4. ff. Locat. Mev. de pensio. num. 47.* Sic nec ob diligentiam augeri debet pensio, Idem est si ex bonitate intrinseca uberrimi nascerentur fructus, quia hanc præsumitur scivisse Locator. *Add. J. Sichard. d. l. n. 2. Spekhan. Question. Jur. Cent. 3. Class. 1. qv. 22. n. 4.*

XII. Pariter nec hoc (2. pro locatore allegari poterat, quod sicut in Emptorem simul atque venditio perfecta est, transit omne rei venditæ commodum, & incommodum *l. 1. §. 8. ff. de peric. & commod. Rei vend.* Sic quoque in locatione Conductione damnum à locustis datum ad conductorem spectare debeat, neque ea propter remitti merces semel promissa, cum locatio conductio similis sit emptioni venditioni, iisdemque juris regulis consistere dicatur, *pr. §. 1. I. de Locat. l. 2. ff. eod. Add. Vultej. ad pr. l. d. Tit. n. 2. §. seqq.* Id quod imprimis urget
Joh.

Joh. de Lugo de J. & J. D. 29. Sect. 2. n. 36.

XIII. Comparatio enim Locationis cum emtione non est universalis. Vid. D. d. ad pr. I. de Locat. Sic cum in venditione hoc inter partes agatur, ut venditor rem emtori ita tradat, ut eam habere liceat, non tantum quoad usum ejus, sed etiam quoad ipsam rem. i. e. possessionem & dominium l. 25. §. ult. & l. 80. in fin. ff. de Contrab. Emt. §. 41. I. de R. D. Omne quoque commodum & incommodum ad ipsum pertinere debet. §. 3. de Emt. & Vend. Non etiam ad conductorem §. 5. I. de locat. quoniam ad hunc ex natura locationis solum usus transferatur, non Dominium aliudve jus in re l. 39. ff. Locat. l. 80. §. fin. ff. de Contr. emt. Dn. Tabor in Part. Element. p. 3. Sect. 4. tb. 46. Neque vera possessio, utpote quam Dominus retinet, cujus nomine conductor in possessione esse intelligitur. l. 60. §. 1. ff. Locat. & l. 18. §. 1. l. 32. §. 1. ff. de Acquir. l. amit. possess.

XIV. Instat quidem porro Joh. de Lugo d. Sect. 2. n. 36. & contra conductorem (3. movet, quod videatur emere spem fructuum futurorum, & inde periculum ad ipsum transeat, instar alius Emtoris spei v. gr. misilium, captus piscium, vel avium l. 8. ff. de Contrab. Emt. l. si jactum. 12. ff. de Act. Emt. Verum confundere videtur Emtorem spei & Emtorem rei speratae: De illo concedimus, quod ejus sit periculum, valeatque venditio, sive quid captum fuerit, sive non, dd. text. Non etiam de hoc: Hic enim sub conditione tacita emere videtur, si fructus nascantur, unde fructibus non natis emtio retro nulla est, nec quicquam venditori debetur, sed pretium solutum repetitur. d. l. 8. pr. Mudæ ad. d. l. 8. n. 5. & 6. Natta Cons. 86. n. 3.

XV. Quod si igitur comparatio aliqua instituenda, erit illa inter Emtorem rei speratae & conductorem, Hi enim in jure aliquando æquiparantur, ut in l. 12. ff. de Ann. Legat. & l. 8. §. 1. ff. de Reb. Author. Judic. poss. Conf. Bartol. ad l. 11. §. 5. ff. de Public. & Vectig. n. 10. & seq. Quamvis nec hoc universaliter obtineat; minime vero inter emtorem & conductorem. Atque sic pro nobis potius quam contra nos erit Joh. de Lugo d. l. Emtor enim fructuum speratorum, uti jam dictum, periculum non sustinet, quia cum fructus communiter nascantur, partes contrahentes verosimiliter cogitasse creduntur de fructibus nascituris. Et ideo non contraherent, nec contraxisse censentur, si non nascantur, quia sub illa conditione contraxerunt, si nascantur, & non aliter. Anton. Gomez. Tom. 2. Var. Resolut. c. 2. n. 7. Lud. Molin. de J. &

de J. & J. Tr. 2. Disp. 340. n. 14. Frantz. ad ff. Tit. de Contrab Emt. n. 118. Add. Dn. D. Stryck. in Praelect. Cautel. Sect. 1. C. 2. §. 4. Idem igitur quoad conductorem nostrum similiter dicendum.

XVI. Unicum restat, quod (4 adfertur pro locatore à Grot. *de I. B. & P. L. 2 cap. 12. §. 18.* sufficere nimirum, quod conductori tradiderit facultatem utendi re sua, cujus fructuum spes eo tempore, quo contractus inibatur, tanti aestimabatur, adeoque cum iste suum praestiterit, hunc quoque pensionem, quam promisit, praestare æquum esse: Neque fructus locari absolute, sed rem, quæ apta est ad producendos fructus, & jus istos percipiendi: Ideoque contractu perfecte celebrato, per consensum de jure illo certa mercede utendi, vi justitiæ *συμβαλλαντων* Conductorem quodammodo Dominum esse dicti juris, indeque & ipsius periculo existere, quod deinde circa fructus a Locustis contingit, infortunium. *arg l. 6. C. de Pign. act. Hahn. ad Wesenb, Tit. Locat, n. 16. verb. ut praestet damna.*

XIIX. Verum quamvis hæc ita subtiliter disputari possint, nec stricto jure, si res quarum proventus incertus est, elocatae fuerint, quidquam de pensione ob sterilitatem sit detrahendum, hoc tamen solum de casibus frequentioribus & damnis non adeo gravibus intelligendum: ob hæc enim si semper pensio minuenda, perplexarum litium magna seges esset pollulatura. Hinc pensiones fundorum ad mediocrium annorum proventus determinantur, ne ex modico damno coloni querelas movendi causam habeant; non etiam de casibus rarioribus & damnis extra consuetudinem contingentibus v. gr. Locustarum. Horum enim ratio ut habeatur, æquitas quam maxime svadet & ratio naturalis, ne sc. colonus supra damnum seminis amissi mercedes agri praestare *adeoque duplex damnum ferre cogatur. l. 15. §. 2. ff. Locat. Dn. Pufendorff. de I. N. & G. libr. 5. cap. 6. §. 3.*

XIIX. Et hoc etiam intentioni & voluntati partium optime convenit: Hæ enim non tam rem ipsam, quam usum, non tam utendi facultatem, quam ipsam utilitatem videntur considerasse. Anton. Gomez. *d. Tom. 2. cap. 3. n. 18.* Unde locator non solum praestare debet, ut Conductor rebus locatis per traditionem simplicem & patientiam uti frui possit, sed etiam amovere impedimenta *l. 25. §. 1. & 2. ff. Locat. & defendere conductorem in possessione: Res enim non censetur tradita, nisi ita duret toto tempore convento. Panzschm. de pens. qv. 14. num. 44.*

num. 44. & qv. 15. n. 8. Sicut & locator libello in quo pensionem petit, quo facilius obtineat, hoc inferere solet: *Quod præstiterit & accommodaverit liberum usum & patientiam*: Quoniam ex sola locatione nondum videtur contractui satisfactum, nisi revera quoque usus præstitus. Cravett. *Conf. 127. n. 14. & Conf. 151. n. 101.* Joh. Del. Castell. Sotomeyer. *p. 3. Controv. c. 3. n. 15. & 16. Mev. d. tr. de pension. n. 2. & 3.*

XIX. Licet vero non potuerit edacem Locustarum perniciem avertere Locator & ita usum præstare, ideoque nec remissione mercedis gravandus videatur, quia tamen contra jus naturæ esset, si eidem mercedem cum detrimento Conductoris gravissimo adjudicaremus *l. 206. ff. d. R. 7.* non potuit non Legis nostræ Latoribus placere, non à conductore exigeretur pensio isto anno, quo edaci Locustarum perniciæ sterilitatis vitium intercessit, quemadmodum pluribus *in pr. b. membro* expositum. Add. Dn. Pufendorff. *d. l. §. 3.*

MEMBRUM III.

De

VSV LEGIS

I.

POSITO Legis nostræ fundamento, ad usum nunc progredimur. Parum enim est jus nosse, si non ad usum applicetur, quippe omnium rerum optimus Magister usus est, qui teste Cicer. pro *Corn. Balb.* perfectius docet, quam præcepta. Cui congruit quod Bald. habet in *L. Æmilius 38. n. 11. fin. in ff. de Minor.* Tunc demum Leges sapere quando practicantur, fructusque velut ex arbore colliguntur. Hinc *stultissimos fieri* existimat Petronius, qui nihil ex iis, quæ in usu habebunt, vident aut audiunt, & hoc tantum proficere, ut quum in forum venerint, putent se in alium terrarum orbem delatos, nec magis sapere, qui intra illa nutriuntur, quam bene olere, qui in culina habitant. Conf. Sim. van Leeuwen in *Cens. Forens. part. I. Prologm.* Harprecht. *ad §. 6. I. de Satisfat. n. 2. seqq.*

II. Quod igitur præsentem legem attinet, illam in viridi esse observantia, nullum dubium est. Testantur hoc unanimi consensu Dd. interque hos ipse Groenvveg. *de LL. abrog.* qui tamen facile alias LL
D abro-

abrogatas contendit. Testantur insuper multorum judiciorum consona præjudicia: Ut taceam præsumtionem militare pro observantia Legum, quamdiu contrarium non probatum, Camill. Borell. *Conf. 12. num. 26.* Lex enim semper loqui præsumitur. *l. 5. C. de Hæretic. L. Sancimus. 27. C. de Testam.* nec per non usum tollitur vel abrogatur. Bart. *in prima constit. vel proæm. ff. §. Et antea in fin.* Abel Strisburg. *Conf. 5. n. 31.* Fachin. *lib. 3. Conf. 56.* Vivius *Dicif. 338.* cum Legis autoritas non ex usu Civium, sed ex voluntate Legislatoris dependeat, ut prolixius probatum *in Disp. de Non Ulu Jur. Quæst. Præf. Dn. D. Stryck. habita Cap. 2. n. 2. & seqq. Add. Reusner. Lib. 1. Conf. 19 n. 147.*

III. Ut vero ob edacem locustarum perniciem remissio mercedis impetrari possit, sequentia potissimum sunt necessaria: (1. Intolerabilis seu immoderata sit pernicies: (2. Nequeat opponi compensatio cum annis fertilibus: (3. Non concurrat culpa vel negligentia Coloni: (4. Calamitas locustarum sit inconsveta: (5. Colonus non sit partiarius: (6. Nec in specie edacitati Locustarum sit renunciatum.

IV. Quantum ad *Imum*, expresse illud habetur in *l. 25. §. 6. ff. Locat.* Modicum enim damnum quod à Locustis circa fructus contigit, æquo animo ferre debet Colonus, cui immodicum lucrum non aufertur. *Add. l. 15. §. 2. ff. eod.* Nam secundum naturam est, eum sequi incommoda, quem sequuntur commoda. *l. 10. ff. de R. I.* Neque opponi potest hic tritum illud: Neminem cum damno alterius fieri debere locupletiozem: Nam idem posset occinere Locator in ubertate insigni ad augendam pensionem, qui tamen non auditur. *Dn. Pufendorff. de I. Nat. & Gent. L. 5. cap. 6. §. 3. Confer. membr. 2. th. 10. & 17.*

V. Anceps vero quæstio est inter Dd. quodnam Locustarum damnum dicatur immodicum vel plusquam tolerabile? In diversa hic abeunt plurimi, ut videre est apud Hieron. Pantzschmannum *d. Tr. L. 1. Qv. 1. tot.* Nos breviter cum illis facimus, qui hoc ex arbitrio bonorum virorum ejusmodi rerum notitiam habentium nach ehrlicher und des Wercks verstendiger Leute Erkântnuß ex æquo & bono definiendum relinquunt judici, *arg. l. 32. ff. de Usur.* Quæcunque enim certo in jure non sunt determinata, hæc judicis arbitrio relicta creduntur *l. 1. ff. de Jur. deliber. l. 30. ff. de Legat. 2. l. 135. §. 2. ff. de V. S.* Atque huic opinioni subscribunt Menoch. *de A. J. Q. L. 1. Cas. 66. Pantzschm. d. l. qv. l. n. 33.*

n. 33. Carpz. P. 2. c. 27. Def. 14. Struv. in Synt. Jur. Civ. Ex. 24. tb. 16.
Gail. 2. Obs. 23. n. 1. Vincent. Caroc. in Tract. de Locat. P. 3. n. 2.

VI. Quamvis igitur non negemus, immodicam esse perniciem si pars tertia fructuum deperdita, quod tantum attendendum putat Ruin. L. 1. Conf. 81. n. 3. Vel cum semen jactum non recipitur, vel etiam, quod communiter statuunt Dd. si Colonus tot fructus non colligat, quorum valor deductis impensis ad dimidium mercedis adscendat, sive quando Conductor solvendo pensionem remanet læsus ultra dimidium; v. gr. si ager conductus sit 100 thal. fructus autem collecti, non nisi 40. thal. sint, quam sententiam tuentur Brunnem. ad l. 25. ff. Locat. n. 16. & seqq. Christinæ Vol. 3. Decis. 110. n. 14. Henr. Canis. in Prælect. ad C. 3. X. Locat. Mev. de Pension. n. 20. Joh. Sichard. ad l. 8. C. Locat. n. 13. Minus tamen tutum arbitramur, ad hos casus tantum judicis arbitrium restringere, præprimis cum L. 2. C. d. Rescind. Vendit. ad quam respiciunt modo allegati autores, locum non habeat, quoties læsio est ex incerto eventu seu casu fortuito l. 11. §. 4. Ibi: nec enim eventus damni restitutionem indulget. ff. de Minor. Unde cum ex natura Contractus Locati non nisi ratione usus percepti debeatur merces, sequitur, non præcise ad quantitatem esse respiciendum, sed pro rata exonerationem mercedis faciendam, per expressum textum in l. 15. §. 7. ff. Locat. juxta quem in terminis decidit Mev. P. 9. 144. Add. Frantzk. ad ff. tit. de Locat. num. 106. Hunn. ad Treutl. Vol. 1. Disp. 29. qv. 33. Dn. Lauterb. ad 3. Part. ff. Tit. Locat. §. 2. tb. 12. Quapropter si omnes penitus fructus consumserint Locustæ, nihil mercedis nomine præstabit Colonus d. l. 15. §. 2. Ibi: ne supra. Si quosdam, ut plerumque fieri solet, præstabit pro rata illorum ex æquo & bono. Conf. Struv. d. Exerc. tb. 16.

VII. Probabit autem immodicum Locustarum damnum conductor. Neque enim nudæ ejusdem assertioni fides habenda, sed fundamentum suæ intentionis ab ipso requirendum. l. si qui dicit. 2. ff. de Probat. l. 4. C. de Edend. Pantzschm. d. Tr. qv. 2. n. 8. quamvis notorium sit Locustas hinc inde fuisse, maximaque damna dedisse, conductor tamen aliter remissionem nõ impetrabit, nisi in specie sibi damnum ab illis immodicum fuisse datum docuerit. Pantzschm. d. l. n. 10. Non enim omnibus agris æquale afferunt damnum Locustæ, sed aliis magis nocent ac aliis. Quod eo facilius probabit, quo magis de Locustarum natura inexplebili & calamitate exitiosa constat ex historiis. Adde Membr. I. tb. 23.

IIX. Alterum quod requiritur, ut edax Locustarum pernicies deduci possit, est, ut non possit opponi compensatio cum annis solito uberioribus *L. 8. C. Locat. l. 15. §. 4. & C. 3. X. eod.* Hæc enim semper locum habet, quoties locatio in plures annos est contracta. *Græv. 2. Concl. 23. Confid. d. 1. num. 5.* Hinc non intelligitur annus sterilis, nisi omnium rerum conductarum fructibus computatis nihilominus quis enormiter læsus: Unde si quis v. gr. ex una forsan re nihil penitus ob locustarum edacitatem perceperit; perceperit vero ex alia re fructus solito majores, non erit remissio facienda, sed compensatio sterilitatis cum fertilitate jucunda *arg. §. 2. Inst. de societate. Natta. Cons. 449. n. 5.* Idem est si uno anno nihil fructuum collectum, in subsequentibus vero vel præter consuetudinem majores percepti. *Dn. Lauterbach. d. tit. Locat. §. 2. tb. 24.* Nam ubertatis velamine paupertas tunc opitulatur, ut inquit *Bald. ad l. 8. C. Locat. n. 11. Petr. Surd. Decis. 155. n. 6.*

IX. Quæritur vero hoc casu de tempore, quo damnum à Locustis datum deducendum: Quid enim si, uti in *nostra Lege* casus traditur, ad tres annos locatio facta & primo anno edacitate Locustarum sterilitatis vitium intercesserit, an conductor ubertatem reliquorum annorum, qui residui sunt, sperare & petitionem remissionis mercedis in finem locationis differre, an vero statim remissionem petere poterit? Et distinguendum hoc casu, utrum *collective* seu conjunctim res locata, una sc. pensione in omnes annos constituta v. gr. si quis conduxerit fundum ad triennium pro 600. thaler. quod moribus tamen nostris fieri solet; An vero *distributive*, pensione pro singulis annis constituta æqualiter, quod in locatione fundorum desertorum plerumque moris est, v. gr. Si pro primo anno 50. pro secundo 100. & ita ulterius, fuerint promissi. *In primo casu* finita demum locatione fit remissio, habita ratione ubertatis est sterilitatis omnium annorum. *Carpzov. P. 2. C. 37. def. 11. n. 6. Boff. Prax. Crim. tit. de remiss. merced. n. 23. & seqq.* Nam unica tunc & individua & omnium annorum locatio, unde per consequens non nisi toto contractu finito de remissione mercedis laborandum, in *posteriori vero casu* statim fieri debet, non expectata ubertate sequentium annorum, quia sic tot censentur esse locationes, quot sunt pensiones ad solvendum statutz, *Georg. Frantzk. ad tit. de locat. n. 108. & seq. Molin. de J. & J. Tract. 2. Disp. 495. n. 16. Alvar. Valasc. de jure Emphyteut.*

X. Quod ultimum ita tamen intelligendum, ut si remissione, facta

facta sequentibus annis magna obveniat ubertas, non præjudicet domino semel concessa remissio, sed nihilominus integram mercedem ejus anni quo remisit, exigere possit. *l. 15. §. 4. ff. Locat. Mev. P. I. dec. 196. n. 7. Gail. 2. Obs. 23. Carpzov. d. c. def. 13.* Inde resolutivam dicit Bald. *ad d. l. 18. C. Locat.* ubertatem sequentem quia resolvit pensionem antea remissam: Nisi dominus conscius ubertatis priorum annorum nihilo secius propter sterilitatem ultimi anni a Locustis causatam, aliquid remiserit; Sic enim præcedens ubertas non potest in compensationem venire, cum locator pensionem ultimi anni donasse videatur. *d. l. 15. §. 4. Zœf. ad ff. tit. Locat. num. 12.* Idem est si aliud inter partes fuerit conventum, de quo vid. *Carpz. P. 2. C. 37. def. 13.* Adde *Sichard. ad d. l. 8. C. Locat. n. 15.* Cæterum quænam ubertas tanta sit, ut possit cum damno locustarum compensari, illud perinde arbitrio judicis relinquimus, uti supra de ipso damno diximus *Vid. Membr. h. th. 5. Frantz. d. tit. n. 114. Sichard. d. l. n. 14.*

XI. Tertium requisitum, ut damnum locustarum remittatur, est, ut nulla culpa concurrens vel præcedens casum possit imputari conductori *l. 15. §. 2. Ibi: Cui resisti non potest & l. 25. §. 3. ff. eod.* *Molin. de f. & f. Tr. 2. disput. 495. n. 13. August. Barbos. ad d. l. 8. C. Locat. n. 14.* Quapropter si conductor postquam Locustarum peste omnia fata sunt consumpta, quamvis ut plurimum maturis fere fructibus hoc fieri soleat, adhuc tempus habuerit, & commodam sementem faciendi occasionem, insuperque probabilem futuræ messis spem, nec tamen de novo agrum seminaverit, exonerationem mercedis impetrare haud poterit. *Bachov. ad Treutl. Vol. I. disput. 29. th. 7. lit. d.* Idem obtinebit, si colonus illo anno, quo calamitas Locustarum secuta fuit, plane agros non coluerit: Nam non potest tunc dici Locustarum pernicie sterilitatis vitium intercessisse. *Panztschm. d. Tr. qv. 5. n. 15.* Ad quod respiciens *Ulpian. in l. 15. §. 3. ff. Locat.* notabiliter dicit: *si prædium coluisti propter casum non immerito subveniendum tibi est.* Adde *Alvar. Valasc. de jure Emphyt. qv. 27. n. 42.* Quo tamen casu in conscientia remissionem faciendam vult *Joh. Valer. in differ. utriq. for. verb. Locat. differ. 5.* Neque aliud dicendum putarem, si media licita, quibus alii Agricultores fugarunt Locustas, de quibus vid. *Joh. Jacob. Wecker. de Secret. l. 7. c. 2. & l. 8. c. 21. Scalig. de Subtilit. Ex. 192. n. 2. Sim. Majol. in dieb. canic. T. de Insect.* neglexerit Conductor: Sic enim culpæ reus est, dum quod alii damnum amoverunt, ipse non amoverit, unde sentire illud non

intelligitur l. 203. ff. de R. J. Sebast. Medic. de casib. fortuit. P. 1. qv.
11. n. 7.

XII. Quæritur vero hac occasione: Annon Conductor excommunicationis fulmine fugare possit Locustas? Tentasse id ipsum Beluenses, homines Provinciae cujusdam in Burgundia, locuples testis est Bartholom. Chassanæus, Jctus Burgundiae in Conf. I. Enimvero cum horum ager à pernicioso quodam & edaci insectorum genere frequentissime infestaretur, & maximum exinde detrimentum ad ipsos redundaret, moti hac insectorum pernicie, Vicarium sedis Episcopalis qui Augustoduni erat, adierunt, ab eoque supplici voce petierunt, ut quamprimum edacibus hisce animalculis imperaret, quo vel confestim damnum inferre desinerent, vel provincia sine mora excederent, perseverantes vero & remanentis diris devoveret, & execraretur. Cui non dissimile exemplum recenset Simon. Majol. d. Tr. tit. de Insect. qv. 101. de Italiae incolis, quia pari ratione censuris Ecclesiasticis contra impiam Locustarum vastationem saviendum decreverunt, Add. Theodor. Zvvinger. in Theatro Vitæ Hum. Vol. 5. Libr. 4. p. 1515.

XIII. Approbavit hujusmodi fugandi modum d. Chassan. & prolixum ea propter conscripsit consilium, in quo, ut breviter comprehendam, quæsit (1. An talia insecta in jus vocari & citari possint & quomodo? (2. An in Persona teneantur comparere, an per Procuratorem? (3. Quis iudex illorum competens, Ecclesiasticus ne, an secularis? Et denique (4. An possint excommunicari? Verum pudeat tantum Jctum ejusmodi ineptiarum. Quid opus est tot ambagibus minus profuturis? Nonne inanis erit hic omnis actio, imo propter inopiam Adversarii nulla? l. 6. ff. de dol. mal. Et qua ratione excommunicari poterunt animalcula, quæ nihil commune habent cum cætu fidelium? Excommunicatio, ipsis fatentibus Catholicis, est hominis Christiani à corpore Ecclesiae vel saltem à perceptione Sacramentorum ejus exclusio Canis. in Sum. J. Can. L. 3. tit. 23. §. 2. Bann schadet der Seele / und nimbt doch niemand den Leib / noch fräncket iemand an Lehnrecht / da folget des Königes Aicht nach Specul. Saxon. L. 3. Art. 63. Applicet vero hæc quisquam ad Locustas. Vide prolixè & erudite hac de re differentem Magn. Dn. Thomæ in Tr. de Nox. Animal. C. 27. n. 53. & seqq.

XIV. Quapropter nolumus conductorem ad hoc & alia ejusdem farinae

farinae media obligatum, sed si quæ superstitiosa adhibuerit, eundem puniendū dicimus. Neq; audiendus locator, qui ob bonū finem, fructuum sc. Conservationem hæc adhiberi potuisse præendit, cum ipso etiam Jure civili ejusmodi remedia omnino improbata *l. Eorū est scientia 4. C. de Malef. & Mathem.* ibique Bartol. Nam non sufficit finem bonum esse, si non etiam media fuerint talia. Unde recte cum Ulpian. *ex l. 1. ff. de Extraordin. Cognit.* paucis mutatis inferimus. Non posse quicquam imputari conductori, *si non incantavit, si non imprecatus est, si non exorcizavit: Non sunt ista medicinae genera, tametsi sint, qui hæc sibi profuisse cum prædicatione affirmant.*

XV. An autem imputandum Conductor, si ex invidia aut inimicitia erga ipsum veneficus quisquam agros conductos locustis incantasset, non incongrue hic quæritur? Possit id ipsum cooperante dæmone fieri à Magis, sæpius ex Processibus Sagarum fuit observatum. Sic Nicol. Remig. *in Tract. de demonolatria l. 1. c. 21. incipit: Et malo dæmoni,* plurima adfert exempla quibus docet, magos non solum imbres, pluvias, grandines, tonitrua & fulgura excitasse, sed etiam erucas, bruchos, Locustas, ranas, bufones, mures, pediculos & id genus alias bestias fecisse, & in fruges immisisse, referente Berlich. *P. 4. Concl. 3. n. 30.* Consentit Balduin. *l. 3. Cas. Consc. c. 5. Cas. 9.* ubi eleganter demonstrat, cujus permissu hæc omnia à Sagis fieri possint. Idem defendit Binsfeld. *Theol. Doctor. ad l. 4. C. de Malef. & Mathem. qv. 9.*

XVI. Quantum igitur ad propositam quæstionem, distinguendum erit, an justa fuerit inimicitia, an non: Si justa, quam nimirum Conductor sua culpa contraxit, damnum Locustarum erit conductoris. *l. si merces. 23. §. 4. ff. Locat.* ibique Gloss. *verb. inimicitias, & l. 66. pr. ff. Solut. Matr.* ne alioquin Locator alieno odio prægravetur. *l. 33. §. 1. C. de inoff. Testam. arg. can. 7. Caus. 16. qv. 6.* Neve alteri per alterum iniqua conditio inferatur *l. 74. ff. de R. 7.* Sin injusta, ad quam non solum nullam anam dedit Conductor, sed neque imposterum animū habet eam fovendi, æquum est, ut ipsi ideo exoneratio mercedis fiat: Non quatenus fuere injustæ, sed quatenus damnum locustarum ob illas datum non potuit præcaveri, ut optime explicat Dn. D. Simon. *in Disput. ad l. si merces 25. ff. locat. th. 30. & seqq. ipso Pres. habita.*

XVII. Licet vero priori etiam casu, ubi culpa conductoris contracta erat inimicitia, & ideo Locustis infestati agri, remittendam aliquā
velint

velint pensionem, cum culpa hæc ex se non ordinata sit ad sterilitatem; quia tamen ordinata est moraliter ad hunc effectum, per canonem communem: quod quis per alium facit, ad minimum culpa sibi imputabili & omissionis, per se fecisse putandus, remissio hic locum non habebit. Etenim, verba sunt Molinæ *de J. & J. Tr. 2. Disput. 495. num. 13.* sufficiens ea culpa est, ut inde effectus ille sequatur, & quamvis conductor illam non ordinaverit ad eum effectum, vitare tamen illam debuit, ne inde effectus sequeretur, quare si non vitavit, indeque constat effectum illum esse sequutum, non debet id damno cedere Locatoris, sed conductoris. Add. Joh. Mascard. *Vol 2. Conclus. 997. n. 7.* Dn. D. Simon. *dict. loc.*

XIIX. Quarto requiritur, ut perniciēs locustarum sit inconsueta *L. 15. §. 2. Ibi: si vero nihil extra consuetudinem acciderit, damnum coloni esse ff. h. t.* Quod si enim consuetæ locustæ essent in aliquo loco, ut de Africa referunt, de quo *in Membro 2. th. 3.* non posset conductor ob illas mercedis remissionem petere. Nam sibi imputare debet, qui futurum illum eventum, quam loci illius status indicat, scit vel scire debet (paria enim hæc sunt. *l. 5. ff. si cert. petat l. 19. & ibi Glos. ff. de R. J. l. 8. §. 1. ff. ad l. Aquil.*) neque tamen de illo sibi prospicit *arg. l. 9. §. 1. Ibi: quia hoc evenire posse. ff. locat. l. 13. §. 6. ff. de damn. infect.* Frantzk. *ad tit. locat. n. 101.* Lauterbach. *ad 3. part. ff. tit. eod. §. 2. th. 10.* Vincent. Caroc. *d. Tr. P. 3. n. 6 p. 301.* Quod eousque LL. extendunt, ut ob hanc causam nequidem si damnum intolerabile sit aut omnes fructus à Locustis consumpti, remissionem concedant. *L. 15. §. 2. ff. Locat. ubi tamen æquius cum B. Brunnem. ad d. l. 15. n. 10.* arbitramur, conductorem supra damnum seminis amissi non gravare. Add. Ar. Pinell. *ad l. 2. C. de Rescind. Vendit. P. 1. c. 3. n. 23.* Dn. Struv. *Exerc. 24. th. 16.*

XIX. Quintum requisitum erat, ne Colonus esset partiarius, qui locustarum perniciem deducere vellet. Hic enim socius quasi dominus est, unde ex natura societatis & damnum & lucrum sine sua culpa contingens cum domino fundi partitur. *l. 25. §. Apparet. 6. ff. Locat. L. cum duobus. §. 2. §. 3. & 4. ff. pro Socio. Pantfchm. d. Tr. qv. 5. n. 13.* Dn. Tabor. *in Tr. Von der Land. Siedeley. c. 6. tot.* Menoch. *Cons. 669. n. 12. 13. & 14.* Speckhan. *Cent. 3. Clas. I. qv. 22.* Franc. Card. Mantic. *de tac. & ambig. convent. L. 5. tit. 2. n. 29. & seqq.* Quod præprimis obtinet, si nulla fructuum quantitas, sed quota eorum. e. gr. dimidia pars, promissa. Adde

Struv.

Stryck. Exerc. 24. tb. 5. num. 1. Dn. Lauterbach. d. D. 2. tb. 15.

XX. Sextum & ultimum fuit, ne edacem Locustarum perniciem in se susceperit Conductor: Hoc enim facto frustra contractum remissionem desiderat. *l. 9. §. 2. ff. Locat.* Quia pacta dant Legem contractui *l. 23. ff. de R. J.* & si per se iniqua non sint, ad amissim sunt servanda, ne gratis videantur adjecta. *Petr. Nicol. Mozz. de Societ. in tit. de natural. Societ. n. 11. Gail. 2. obs. 23. n. 17.* Verum cum hæc specialis receptio damni à Locustis dati raro aut nunquam in his locis fieri soleat, si vero facta sit, dubium non occurrat, cur non sit servanda, potius videbimus, annon interdum tacite ad hoc damnum obligetur Conductor? circa hoc enim frequentiores in foro ventilantur controversiæ.

XXI. Hinc itaque primum se nobis offert quæstio: An conductor in genere casum fortuitum in se recipiens, vel generaliter omnibus renuncians, videatur etiam de edaci Locustarum perniciæ sensisse, sicque ad hanc teneatur? Antequam certi quid in proposita quæstione statuamus, probè prius, qualis casus sit Locustarum perniciæ, considerandum: Neque enim unius generis esse omnes casus, in aprico est. Aliter tamen ab his, aliter ab illis distinguuntur, ut hinc ex hac opinionum varietate multis tricis hæc res sit involuta: Inde jam suis temporibus Salycetus Clariss. Jctus & Monarcha eximius, prout commendatur a Raphael. Fulgos. *in Conf. 96. n. 3* non veritus est dicere *in l. 1. C. Commod. n. 10.* se in hac difficultate ad veritatem eligendam extremiscere.

XXII. Nos in variorum Dd. opinionibus recensendis nunc non erimus prolixi; Illud tamen monemus, minus commode distinguimus casus in solitos & insolitos: Non solum quia leges hanc distinctionem ignorant, sine quibus loqui erubescimus *Nov. 18. c. 5. Add. L. de pretio. 8. ff. de public. act. L. 13. §. 3. ff. de Reb. dub.* sed etiam quia omnis casus fortuitus proprie & ordinarie est insolitus. *L. 78. in fin. ff. de Contrab. Emt. Gloss. ad L. 8. C. Locat. Dn. D. Stryck. in Tr. de Jur. sens. diff. 10. Cap. 7. num. 35.* Nam quicquid prævidere valeo, quod de casu solito dicendum erat, illud non potest dici casus. *Alexandr. L. 6. Conf. 111. num. 4. Alciat. Conf. 157. n. 3. Socin. Vol. 123. n. 14.*

XXIII. Potius igitur juxta *Corn. libr. 4. Conf. 12.* distinguimus casus in *valde solitos & non ita insolitos.* Hi dicuntur,

tur, qui à viro prudenti & diligenti possunt prævideri. Illi vero, qui verosimiliter à quovis viro prudenti cogitari non potuissent. Et ad hos, puta valde insolitos, pertinet, quando Dd. dicunt, casum insolitum à diligenti viro non posse prævideri, ut Jac. Menoch. *Conf. 671. num. 12.* aut præter cogitationem etiam prudentis viri eundem evenire, ut Alciat. *l. 8. Resp. 49. n. 4.* Jac. Philip. Port. *Conf. 133. n. 21.*

XXIV. Sed sic nihilominus adhuc dubium, qualesnam casus valde, quales non ita sint insoliti? Nos breviter totam hanc rem iudicis arbitrio committimus, qui consideratis qualitatibus & circumstantiis æstimabit, quis casus alio sit usitator aut frequentior. Gloss. in *L. 8. C. Locat. Ripa in Tr. de Peste n. 103.* Menoch. *de A. J. Q. L. 2. cent. 1. cas. 80. in fin.* Zanger. *de Except. L. 3. c. 23. n. 13.* Mastrill. *dec. 299. num. 96.* Surd. *dec. 326. num. 53.* Rimin. *Conf. 40. n. 26.* Sic quod Bartol. habet in *l. Sejo. 10. §. 1. ff. de Ann. Legat.* Casum insolitum esse, qui vix millesimo anno semel contingit, quem Carpzov. *P. 2. c. 37. def. 17. §. C. 26. def. 8.* insolitissimum dicit, add. Berrh. *Græv. lib. 2. Concl. 23. Confid. 4. n. 6.* illud pertinebit ad casum valde insolitum: Exempli enim loco certum tempus à Dd. ponitur, non restringendi ergo rem ipsam. Cravett. *Conf. 95. n. 2. in fin.* Alexand. *Lib. 7. Conf. 102. num. 19.* Idem de aliis temporibus à Dd. definitis iudicium esto.

XXV. Quantum nunc ad casum Locustarum, illum si in his regionibus contingat, ad casus valde insolitos referendum res ipsa, docet. Adeo enim rarus est, ut verosimiliter non potuerit à quovis viro prudenti cogitari. Hinc Menoch. *de A. J. Q. L. 2. cent. 1. Cas. 80. in f.* ita dicit: Ego aliquando respondi, casum fuisse valde insolitum cum in Italiam advolavit innumera illa locustarum quantitas, quæ in hac regione visa est nunquam, vel si visa aliquando est, jam mille elapsis annis visa est. Et licet cogitari potuerit, de Locustis, ut in *l. Excepto. C. Locat.* nõ tamen de tam ingenti quantitate, quam illa fuit, quæ advolvavit eo Anno 1542. Hucusque Menoch. *Add. Ripa d. Tr. n. 10.* Menoch. *Conf. 27. n. 18.* Magon. *dec. 67. n. 15.* De nostris quidni idem responderemus consulti? Idem quoque dicendum de Locustis quibus premebantur Ægyptii: dicit enim de his sacer Codex *Exod. 10. v. 14.* ita. *Bad sie liessen sich nieder an alien Orten in Egypten / so sehr viel, daß zuvor des gleichen nie gewesen ist / noch hin führo seyn wird.*

XXVI. Quo præsupposito facilis est decisio quæstionis in *th.*
21. præ-

21. propositæ. Nimirum, non teneri conductorem, qui in genere omnibus casibus renunciat, de edacitate locustarum. Est enim hic casus valde insolitus, de quo nec in genere nec in specie cogitatum, & qui in imaginationem suscipientis verosimiliter non cecidit. Frantz. *ad ff. tit. Locat. n. 127.* Carpzov. *P. 2. c. 26. def. 8. in fin.* cum quo consentit Mev. *de Pension. n. 105. ibi.* Dan begeben sich dergleichen ohnvermuthliche Fälle / so bey Menschen Gedencen nie fürgefallen und also über die Maße ungewöhnlich wären / daß dero Bessorge man nicht hätte können tragen / weniger darauff die Gedancken richten / verbleibet es der susception und renunciung unangesehen bey den gemeinen Rechten / und betrifft der Schaden den Colonum nicht. Quam sententiam ut communem & æquam laudant Surd *dec. 326. num. 52.* Mastrill. *dec. 299.* Add. Ripa *in Tr. de Peste. Tit. de privileg. Contract. num. 97.*

XXVII. Et hoc eo usque procedit, ut quamvis aliquis jurato renunciasset omnibus omnino casibus, possit tamen adhuc deducere damnum Locustarum; Ipsum enim juramentum ad non cogitata non extenditur. Seraphin. *de privileg. Juram. Privil. 119. num. 2.* Adrian. Gylman. *Tom. 4. Symphorem. Part. I. Vol. 27. n. 120.* Nec obest, quod ejusmodi renunciatio jurata habeatur pro speciali. Bartol. *in Avth. Sacramenta puerum. C. si advers. vend.* Quia hoc in iis verum, de quibus verosimiliter vel in genere potuit cogitari. Vid. Dn. D. Stryck *in d. Tr. de jure sens. Diss. 10. Cap. 7. n. 6. & seqq.* quod de nostro casu dici nequit. Conf. Menoch. *Conf. 27. n. 18. & seqq.*

XXVIII. Idem dicendum putarem, si quis casus cogitatos & incogitatos in se susceperit. e. gr. wolle alle Casus fortuitos ohne Unterscheid / sie hätten sich wohl ehe zugetragen / oder begeben sich über alles dencken und versehen / auff sich genommen haben. Nam & sic casus incogitati intelliguntur secundum præsentem statum, non autem de casibus qui etiam prudentissimum virum fallunt. Alciat. *Lib. 8. Resp. 49. n. 5.* Menoch. *Conf. 26. n. 19.* Add. Bald. *lib. 3. Conf. 247.* Mev. *d. l. n. 112.*

XXIX. Neque hactenus dictis contrariantur qui, conductorem generaliter renunciantem etiam de insolitis teneri contendunt, uti Imola *in c. 1. X. Commod.* Anton. Fabr. *in Cod. Sab. l. 4. tit. 4. def. 2.* Harprecht. *ad §. 5. J. de Locat. num. 15. & seqq.* Carpzov. *P. 2. c. 26. def.*

8. Struv. in Synt. Jur Civ. Ex. 24. th. 17. Mev. d.l.n.76. Hi enim de iis casibus insolitis intelligendi, de quibus in genere fuit cogitatum, vel in specie à viro prudenti & diligenti potuit cogitari, quos *in th. 23. h. Memb.* non adeo insolitos diximus, non etiam de casibus valde insolitis *Add. Menoch. de A. J. Q. L. 2. cent. I. c. 80. n. 6. & seqq.* Id quod ipse Carpov. *d. def. 8. n. 7.* indicare videtur, dum assertionem suam restringit ad casus non ita valde insolitos, excipit autem plane inusitados & qui forte mille annis semel contingunt. Quod in foro quoque conscientiae æquum esse, probat *Valer. in diff. utriusque fori. verb. Locatio. differ. 6.*

XXX. Sed quæritur ulterius: Si casus nonnulli nominatim à Conductore in lege conductionis, den Mieths, Contract, fuerint excepti. e. gr. *Ausgenommen Hagel / Seur / Wetterschaden / Mißwachs / Krieg / Ungewitter / Raub / welches doch Gott gnädiglich verhüten wolle /* de locustis vero nulla mentio facta, an nihilominus ob damnum ab his illatum pensio sit remittenda? Et affirmandum id ipsum putamus: quia enim eadem, imo forte major subest æquitas & ratio, casus Locustarum non potest videri exclusus. *Riminald. Conf. 517. num. 35. Surd. decis. 202. n. 2. Paul. Paris. Vol. 2. Conf. 92. num. 64.* Nam non diversitas casuum, sed ipsa ratio, quæ dicitur lex communis, quoad omnes casus attenditur. *Riminald. Conf. 633. n. 67. & 68. Vincent. de Franch. decis. 651. num. 5.*

XXXI. Sic itaque, quia damna belli ob expressam conventionem deducuntur, quidni etiam damna Locustarum, quæ idem causant impedimentum, quod bellum? Etenim contra ista animalcula, ne quicquid herbidum est absument, non minus dimicatur, quam si cum hostibus sit certandum, ut hujus rei magistra fuit experientia. *Vid. Plin. Lib. 11. Natur. Histor. cap. 29.* Ita in Cyrenaica regione Lex est, ter anno debellandi Locustas: primò ova obterendo, deinde foetum, postremo adultas, referente *Alex. ab Alexandr. dier. Genial. libr 5. cap. 5.* In Cypro insula venatum exeunt adversus ova indicto bello, & certo præmio in singulos sextarios constituto. *Scaliger. de subtil. Ex. 192. num. 1.* Quam ob rem non mirum, inquit *Magon. in decis. florent. 67. num 16.* si edaces & devastantes appellentur, & illis resistentes, debellatores, quia in effectu idem operantur quod bellum; Nam si fructus & segetes tollunt, utique homines necare videntur, *vid. Marta. digest. Noviss.*

Noviss. Tom. 3. de Remiss. Merced. Cap. 5. Add. Mev. de Pens. n. 82. & seqq.
Meichsner. Imper. Camer. decis. 6. n. 4. Libr. 4. & l. 2. dec. 6. n. 133. Pantz-
schm. d. Tr. qu. 12. n. 42. & seqq.

XXXII. Et hæc pro ratione instituti nostri sufficiant de jure
ob edacitatem Locustarum Conductoribus competente. Præter con-
ductores etiam Emptoribus fructuum futurorum non nocet pernicies
Locustarum. Quemadmodum enim in multis, & fere plurimis passi-
bus, Locatio cum Emptione convenit, l. 2. ff. Locat. Sic quoque in hoc.
Conf. Membr. 2. tb. 15. Et habet Emptio futurorum fructuum tacitam in
se conditionem: Si aliquid natum fuerit. l. Necessario. 8. ff. de contrab.
Emt. Ut adeo fructibus à Locustis consumtis tanquam non existen-
te conditione, ipso jure emptio fiat nulla l. 39. §. 1. de contrab. empt.
Pantzschm. qu. 17. n. 98.

XXXIII. Aliud obtinet in Emptore annuorum reddituum, qui
utut maximam à locustis obtinuerit eladem, nullum tamen, reclamante
natura emtionis, relaxationem potest urgere. Struv. in Synt. jur. Civ. Ex.
27. tb. 60. Videtur enim ejusmodi emptor emere facultatem exigendi
reditus, quasi aleam. Carpzov. l. 1. Resp. 107. ubi præjudiciis hæc firmat.
Modo tamen cæteroquin ab hac emptione fraus absit & usuraria pravi-
tas, de quo vid. Reform. Polit. de Anno 1548. Tit. Von Wucherl. Con-
tracten & de Anno 1577. Tit. 17. §. Und nach dem.

XXXIV. Idem juris est in usufructuario, qui titulo oneroso si-
bi usufructum acquisivit. Nam nec hic propter edacem locustarum
perniciem ulla gaudet relaxatione. Natta Cons. 49. n. 24. Quæ enim
ratio est, quando dominium emitur, eadem quoq; est, quando pars ejus,
sc. usufructus emitur. Pantzschm. d. qu. 17. n. 43. Et cum ad usufructua-
rium statim dominium transferatur usufructus. l. 1. §. 3. ff. de usufruct.
Accresc. unde dominus appellatur in l. 8. ff. de bon. auctoritat. judic.
poss. omne quoque periculum, eventus & adversa fortuna ipsius erit. l.
7. ff. de usufruct. l. 19. l. 36. §. fin. & l. 37. ff. eod. Pantzschm. qu. 18. n. 40.
& seqq.

XXXV. De Emphitevta disputatur: Annon huic propter per-
niciem Locustarum remittendus canon? Possent hoc videri, argumento
à Conductore desumpto, cui admodum similis est Emphytevta §. 3. ff. de
Locat. Verum hoc non obstante placet contrarium, cum ejusmodi
perniciem non adferat calamitatem substantiæ fundi, cujus nomine pen-
sio de-

sio debetur: Manet enim integer fundus; fructus vero tantum consumuntur, quorum periculum Emphyteutam, ut utilem dominum, manet *l. 1. C. de Jur. Emphytevt. Zoel. ad ff. tit. Locat. n. 88.* Neque obstat argumentum a Conductore desumptum, quia hoc non est perpetuum, cum separatam habeat naturam Emphyteusis à Locatione: In contractu namque locati pensio solvitur adæquata fructibus, quibus non perceptis, nõ est quod exigatur pensio, seu merces eorum nomine præstanda; In contractu verò Emphyteutico Canon tantum solvitur in recognitionem domini, non habita ratione quantitatis fructuum. *L. 2. & fin. C. de Jur. Emphytevt. Zoel. d. l. Gail. 2. Obs. 23. num. 25. Lanfranc. dec. 207. n. 1. Carpzov. P. 2. C. 38. def. 19. Harpreht. ad §. 3. J. de locat. n. 382. & seqq. Natt. Cons. 49. n. 7.* ubi in terminis de damno à Locustis dato non deducendo ab Emphytevta respondet. Add. Idem in *Cons. 312.* Hunnius ad *Treutl. Vol. 1. disput. 29. q. 23.*

XXXVI. Unicum restat, coronidis loco hic subjiciendum: Num sc. princeps aliusve Magistratus, census debitaque tributa a subditis suis ejusmodi Locustarum damna atque infortunia passis possit exigere? Quod ob summam æquitatem omnino negamus, si damna fuerint gravia & intolerabilia; Quid enim tunc benignitati magis convenit, quam ut subditorum egestati pro qualitate læsionis Princeps afferat remedium, Deoque placentem impertiat medelam *Nov. 163. pr.* Etenim hanc æquitatem inquit Ulpian. *in l. 4. §. 1. ff. de Censib.* debet admittere censitor, ut officio ejus congruat, relevari eum, qui in publicis tabulis delato modo frui certis ex causis non potuit. Add. *l. 2. C. de Aluv. Sebast. Medic. de Casib. fortuit. P. 2. Qu. 10. n. 48.*

XXXVI. Huic æquitati accedit Principis interesse, quod in eo consistit, ut subditos habeat locupletes, qui necessitate imminente sumptibus idoneis subvenire possint *Reipubl. l. 1. C. de Secund. Nupt.* Ad quod respiciens Theodoricus Rex Gothorum, relevavit pensionem Provincialibus: *Vobis inquit, hostili ferocitate vastatis, pro qualitate læsionis per indictionem quartam relaxatam, agnoscite functionem tributariam, quia non gratulamur exigere, quod tristis solutor nescit offerre.* digna vox Principe. Laxavit & idem Rex Arelatensibus fiscalia tributa: *quid enim, inquit, à domino agri exigas, quem eum non coluisse cognoscas,* uti ex *Cassiodor. Ep. 32. & Epistol. 42. lib. 3.* refert *Petr. Gregor. Tholosan. Synt. Jur. Univ. L. 3. C. 8. §. 21* Add. *Didac. Savedr. Symb.*

70

Symb. Polit. 67. Quid, dicimus & nos cum eo, à Domino agri exigat Princeps, quem nihil ex agro ob locustarum perniciem percepisse cognoscit. Hinc durissima Tributorum exactio, quam Cæsar Chinesium Zungchin decrevit contra illos, qui tamen gravissimum perpeserant Locustarum damnum, pessimum habuit exitum, de quo vid. P. *Martin. Martini von Orient. in seiner historischen Beschreibung des Tartarischen Krieges in Sina. pag. m. 65.* Alia exempla prætereo, nobisq; plurimos annonæ fœcundos annos serio exopto, dicens
pro Spiritus Sancti assistentia

S. D. G.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

2. D. C.

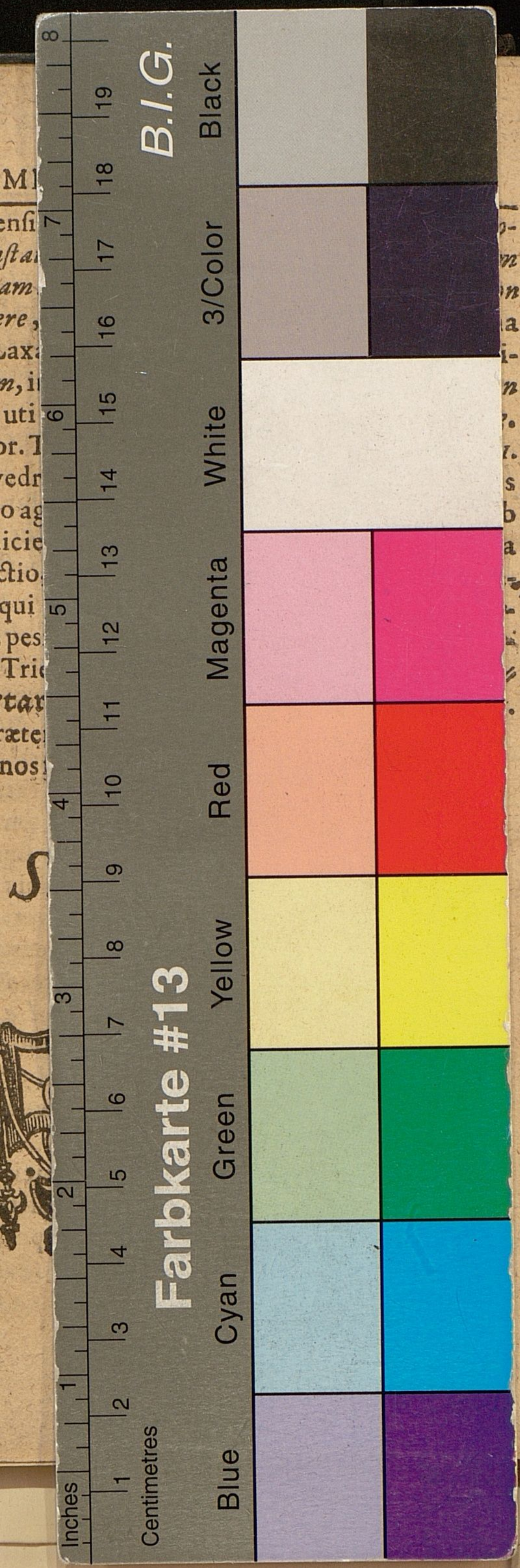

(X2618014)

WOM

4860.

Q. D. B. V. 1682, 26

M 3

DISSERTATIO JURIDICA
DE
EDACI LOCUSTARUM
PERNICIE

AD
L, Excepto tempore. 18. C. d. Locat. & Cond.

QUAM
ANNUENTE DIVINA GRATIA
SENSU ET AUTORITATE
MAGNIFICI JCTORUM ORDINIS

IN ILLUSTRIVADRINA

SUB PRÆSIDIO
DN. JOACHIMI HOPPII. J. U. D.

IN AUDITORIO JCTORUM

DIE MARTII. ANNO M. DC. LXXXII.

Horis Consuetis

Publice Eruditorum disquisitioni subjiciet

GUSTAVUS MARTINI,

COTB. LUSAT.

AUTOR ET RESPONDENS

Edit. altera.

JENÆ, Typis Viduæ Mullerianæ.

